

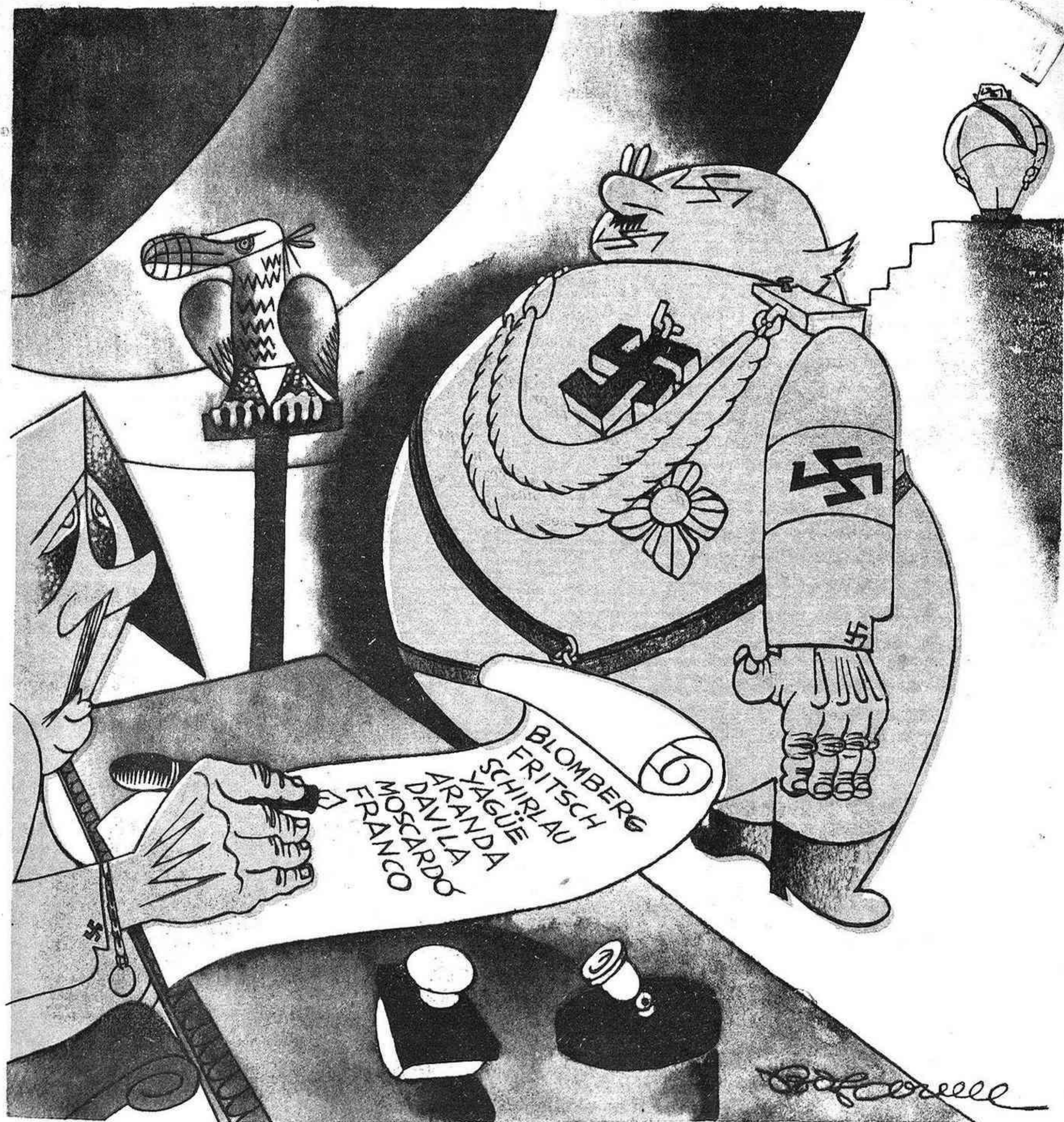
# L'ESQUELLA

## DE LA TORRATXA

REDACCIÓ: ARAGO, 290  
TELEFON 23994

ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DEL MIG, 17  
TELEFON 19937

TRENTA CENTIMS



### DESTITUCIÓ DE GENERALS

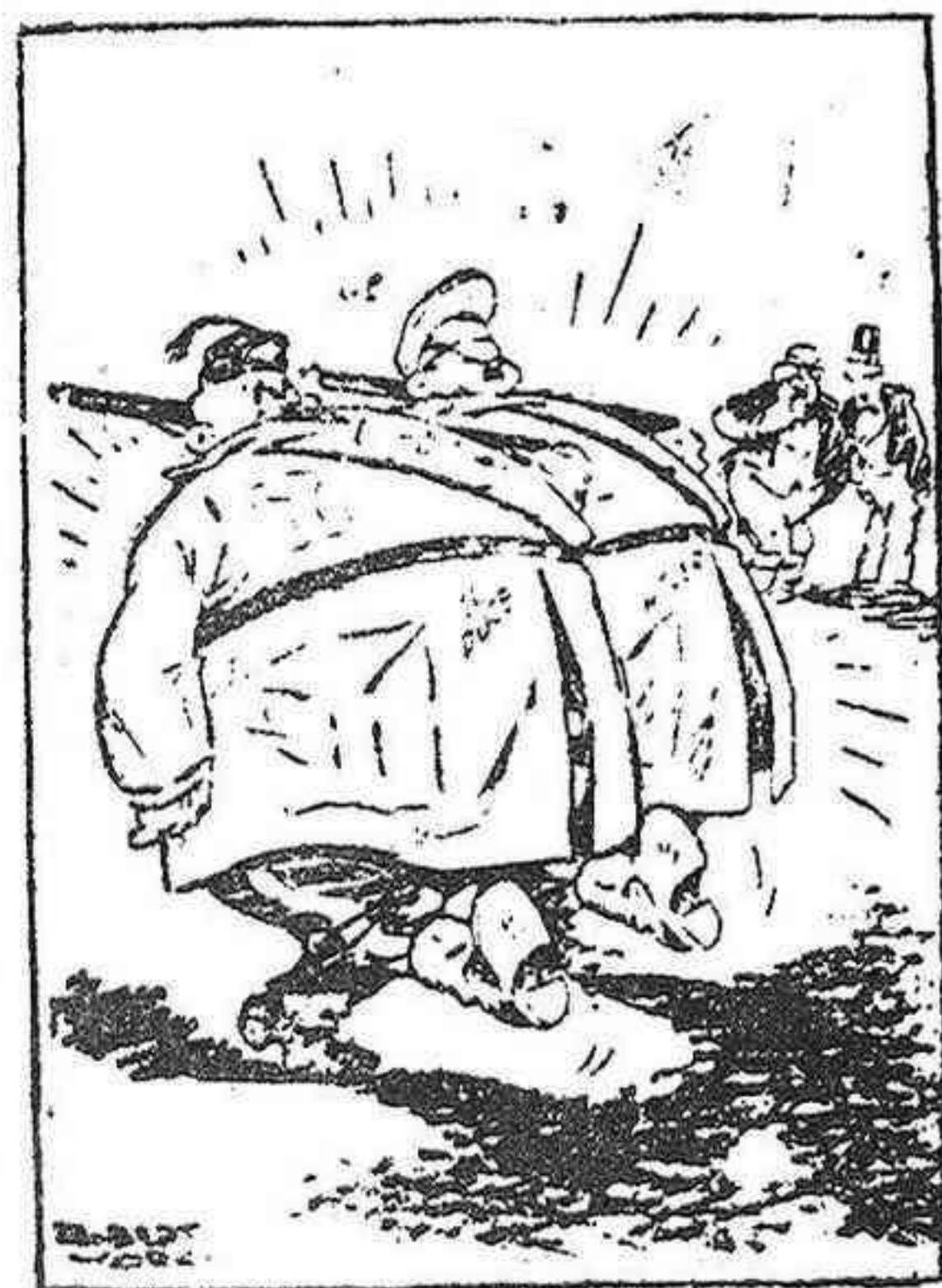
- Excel·lència: fixi's que els del cap d'avall són espanyols...
- Ai! Té raó que són els únics que em queden.



# REVISTA DE PREMSA

## La Rambla

El nostre estimat col·lega, publicava divendres passat aquest ninot que reproduïm, i que ella reproduïa de «Pan», de Buenos Aires, el qual, a la vegada, l'havia reproduït de «The Louisville Times».



**Les potències hauran d'encarar-se amb un problema seriós: treure d'Espanya els voluntaris...**  
(De «The Louisville Times»)

Però el més bo del cas és que no té gràcia, perquè a la Rambla li han equivocat el peu, que en comptes de dir el que diu de la i hauria de dir.

Los potències hauran d'acarar-se amb un problema seriós: treure Espanya dels voluntaris.

## LA VANGUARDIA

Dimecres avantpassat, dia 9 de febrer, el nostre fraternal col·lega «La Vanguardia», sempre ben informat, anunciava aquesta conferència de l'illustre escriptor Bergamín, que havia de celebrar-se el dia obans, o sigui, dimarts.

### CONFERENCIA DE BERGAMIN

Hoy, martes, día 8, a las siete de la tarde, en el Seminario de Pedagogía de la Facultad de Filosofía y Letras y Pedagogía de la Universidad Autónoma de Barcelona, don José Bergamín dará una conferencia sobre el tema «La música callada». La conferencia será pública.

\*\*\*

ANUNCIS QUE «LA VANGUARDIA» PUBLICA, COBRANT I QUE NOSALTRES ENS HEM ENTESTAT A REPRODUIR DE FRANC

### DESEO COMPANERA

b. posición para casarme, no importa edad ni defecto físico. Cubel. Lista de Correos. Los Cerezos (Teruel).

Això és, si no anem errats, aquella onada de romanticisme que precedeix totes les revolucions.

### NICHO, VENDO

en el Nuevo, bien situado. Escribid: Vanguardia 5689.

Això és això mateix, però accentuat fins al patetisme.

### TESORO JUVENTUD

500 pts. buen estado. Diagonal, 427. De II a 2.

En canvi, aquest representa una saludable reacció, plena ensem amb d'alegre economia!

## El Día Gráfico

A la primera pàgina de «El Día Gráfico» del dia 9, sota un gravat que representava un gran jarró, aquest peu:

### EL MUSEO DE LA REVOLUCION DE MOSCU

Ha quedado abierta, en el Museo de la Revolución, de Moscú, una Exposición de los numerosos presentes recibidos de los amigos de la U. R. S. S. en el extranjero, con motivo del XX aniversario de su constitución. He aquí un magnífico vaso ofrecido por los obreros de la fábrica de cerámica de Meneses.

Un jarró de Meneses? Encara, haqués estat una plata...

## LA VANGUARDIA

### DESEO PENSION

completa con ducha en familia. Escribir a PEPE. Cortes, 588, entrlo. 2.<sup>a</sup>.

Ens té intriguats això de la dutxa en família.

### VIUDA JOVEN, 30 AÑOS

b. p. d. r. cab. 40 a. b. p. f. m. E. 6544. Vergara, II.

—b. p. d. r. a. b. p. f. m. E?

Entesos.

### EN SAN GERVASIO

vendo finca a tres calles de planta baja y dos pisos entradas independientes, 15 mil palmas, mitad edificado, libre cargas, 150.000 pts. Para más detalles. T. 79776 de 10 a 1 todos los días.

Felicitem a l'Ajuntament per la construcció de carrers de planta baixa.

### SE NECISITA NODRIZA

leche de 3 a 5 meses.

Escribid «Vanguardia» 2764.

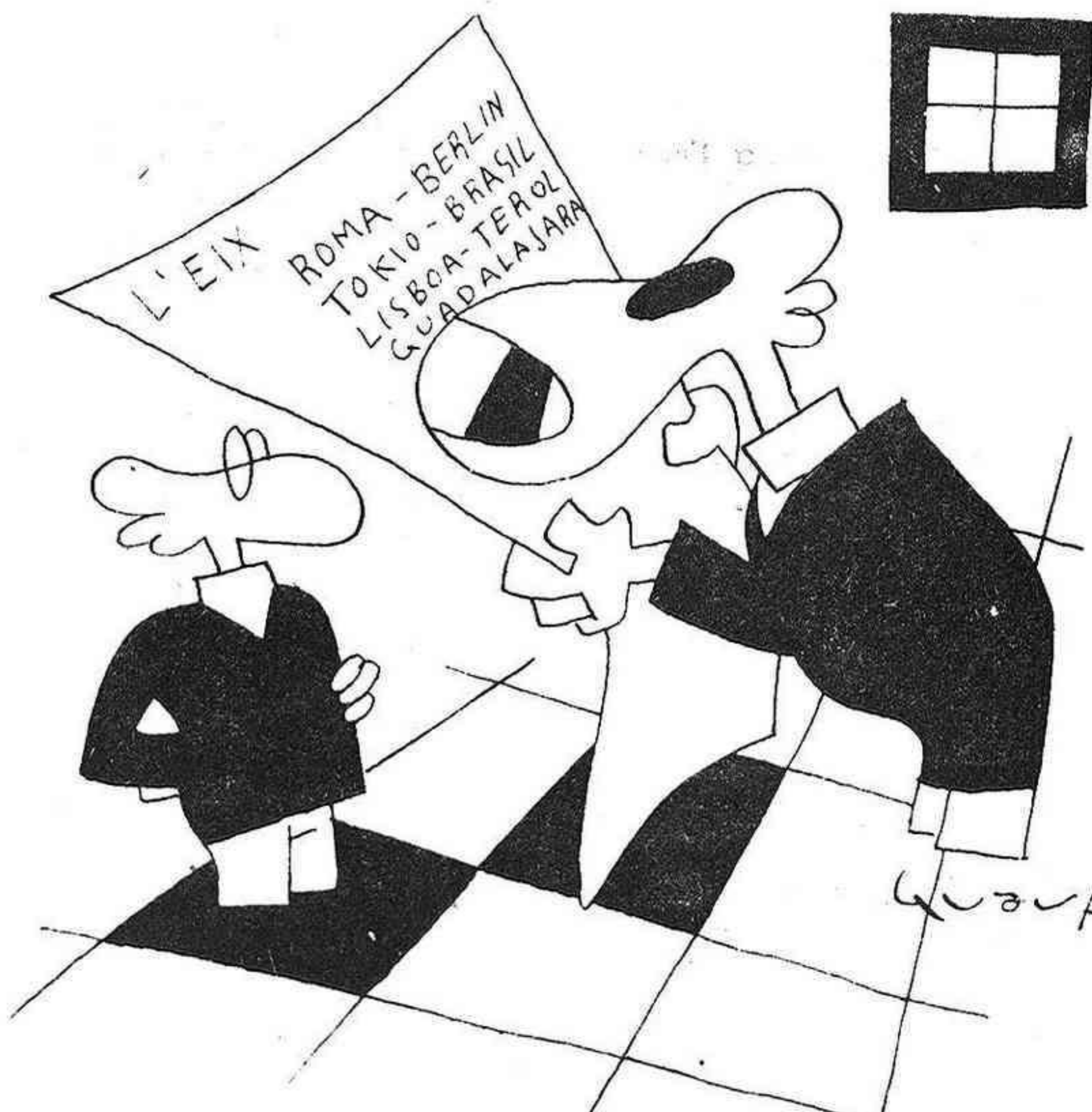
Llet de 3 a 5 mesos?

Quina mala llet!

### NECESITO MUJER

20 a 30 a., soltera, para arreglarme piso y ropa. Puede dormir piso si quiere. Escribid VANGUARDIA 5612.

Si la jove vol, també pot dormir amb vostè?



—Aquest eix, no va ni amb rodes!



## Catalunya, baluard de la República

Ja ho digué Francesc Pujols, en la seva conferència del famós festival de L'ESQUELLA: fundat el setmanari per tal de, en català, atacar millor la força del catalanisme en plena renaixença, no havia pogut resistir l'enorme força absorbent de l'aura que volta la nostra terra i havia d'acabar forçosament, i fita rera fita, ara ha arribat a la meta, saturació de l'esperit de catalanitat que poc a poc penetra totes les coses que neixen o que tan solament posen el peu damunt de Catalunya, encara que fos per a oprimir-la. Adhuc la Lliga, amb el seu fabulós senyor Cambó, ha necessitat perdre el contacte de la nostra terra perquè la màscara els caigués de la cara i poder revelar-se tal com eren en el fons. Aquella llegenda i a Espanya gran, que s'havia inventat el nou ric de la Chade, no era res més que un intent d'evasió; un mercadeig per vendre Catalunya i quedar-hi bé: afalagaven l'esclava, perquè les més goig en el mercat. I ara, fugits, voldrien, encara, vendre-la per poders.

Amb la República el procés ha estat a la inversa. Per gelosia de veure-la en mans de les dretes arcavotes, els republicans l'atrauen. Presa d'un sentiment per ells mateixos desconegut, empraven la seva pròpia llengua, la llengua d'ella i d'ells, per befar-la i escarnir-la. Els

grans i generosos sentiments, però, ve un dia que han de sortir a flor d'ànima, i aquell instrument de fals odi — amb el so de falset de l'enamorat oïès — s'ha convertit, no pas en l'incenser que necessita mans alienes que el moquin i l'encenguin, sinó en la mateixa flama que l'ànima, tan bon punt ha vist com l'objecte dels seus amors començava de fer-n'hi cas. Només una mena de republicanisme, un republicanisme que també sonava fals, i ho ha demostrat, es mantenia impenetrable, tant en la consciència de la seva consciència bruta, no atrevint-se tan sols a tocar per tocar-la, la túnica de la matrona. Fou de l'únic que s'estigueren els Lerrouxos (perquè Lerroux és innombrable, com ho demostraren els innombrables Lerrouxos de l'Apa), que no s'estigueren de res, ni de la traïció oberta, perquè de la tançada mai no se n'havien estat.

Però, què podia fer Catalunya, si tot el que no era República, era Felip V, i què podia fer la República, si tot el que no era l'esperit de llibertat que animava Catalunya, era Felip V i Ferran VII? Catalunya i la República i la llibertat i les llibertats de Catalunya, són, doncs, inseparables.

Si tot allò que és republicà, fora de la nostra terra ha de comprendre el catalanisme, tot allò que ací és catalanista ha d'es-

tar integrat en la mateixa essència de la República. I tot el que ací sigui republicà, per la mateixa raó, no pot deixar, ja no de comprendre, sinó de sentir el catalanisme.

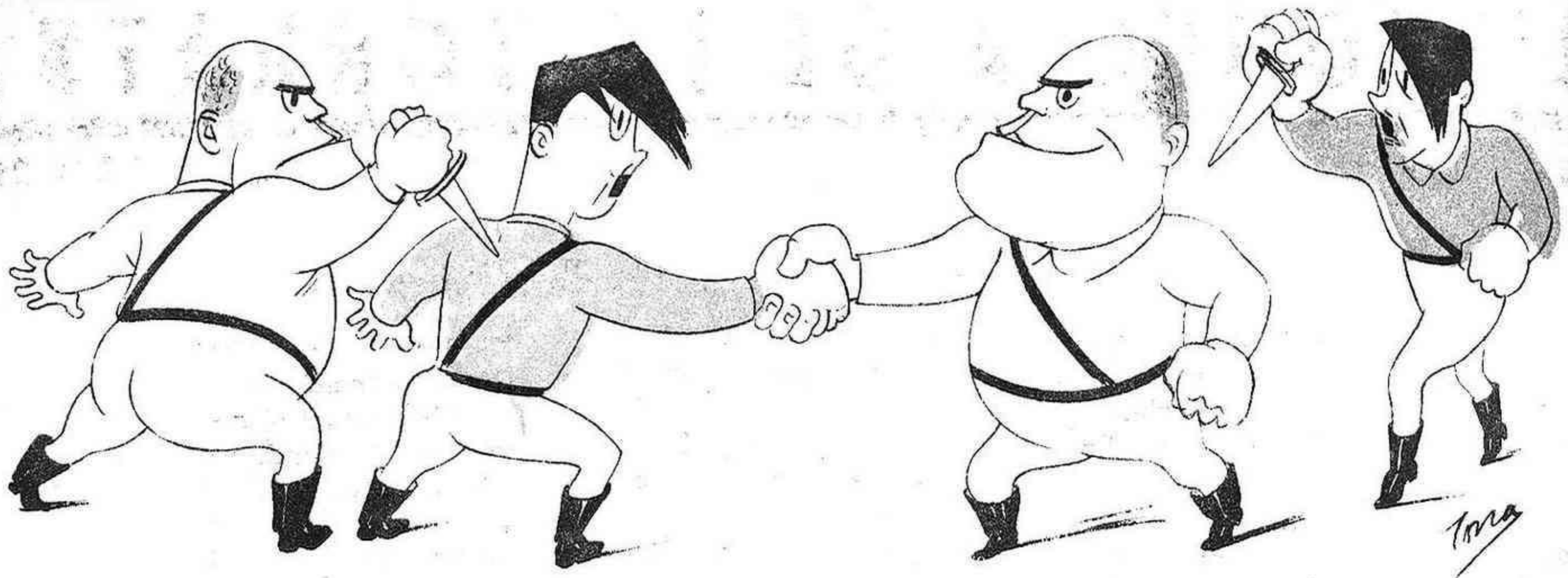
Més enllà d'això, o més ençà, per no deixar cap possibilitat de fugida, què hi ha?

De primer, no pot haver-hi ni República, ni Catalunya; ni amor ni comprensió de l'una ni de l'altra: sols ficció hi pot haver; i aleshores, per què fingir? Es fingeix per enganyar i s'enganya amb un fi. ¿Amb quin fi s'enganyaria en la cruenta lluita que sostenim, si no fos per ajudar l'enemic?

I, ¿quina millor manera d'ajudar-lo, que dividir, a un costat Catalunya, a l'altre la República, creant suspicàcies entre catalans, que són republicans, i no catalans, que també són republicans, i que per raó d'aquella virtut de l'aire de la nostra terra que respiren, vulguin o no, se n'adonin o no, en sortiran catalanitzats, i quan tornin a llurs terres, s'hi trobaran catalanistes?

Tot allò que ho intenti, és feixisme, contra el que cal lluitar. I L'ESQUELLA hi lluita i hi lluitarà; però, què volem?, hi lluitarà rient, que és la seva manera de combatre des del dia del seu naixement: «castiga ridendo, mores». Que no és pas, com els feixistes es pensen, el lema del terç estranger al Marroc: «Castiga, tot rient, a les mores».





L'EIX ROMA-BERLIN

## UNA VISITA A BERCHTESGADEN

# Borrador del discurs que Hitler pronunciarà el dia 20

Gràcies a un armari mirall el nostre enviat especial pot desxifrar el text sensacional deu dies abans del cop

Berchtesgaden, 10. (Del nostre enviat especial.)—Arribat a aquest retir del Führer, per tal d'assabentar els meus lectors de les intencions d'Adolf Hitler per al dia 20, he estat

—Jo? Així, així.  
—Ah!  
—No se li pot parlar?  
—Està molt ocupat fent el discurs. Què bell!  
—El discurs?  
—No, ell!  
—Preciós.

Mentrestant, el Führer anava passejant i prenent notes; de tant en tant s'enravenava i saludava i sempre tenia els ulls per damunt de totes les multituds que no hi havia.

—Això —digué Von Ribbentrop— ho ha après de l'Agustí Esclassans, el poeta germànic de Catalunya.

De sobte un crit agut tot ple de canvis i modulacions fendí els espais:

—Uuiuhuhiiuhuhihu...!  
Era un actor cinematogràfic que feia el paper de pastor de la muntanya. Adolf, interromput en les seves meditacions, donà un cop de peu a terra, es mossegà l'índex doblat de la mà dreta i dirigint-se a Ribbentrop:

—Feu-lo callar!  
Ribbentrop obrí el balcó i cridà:  
—Calleu!!! El Führer medita!  
—Què?—feu una veu del lluny.  
—Que medita!!!

La resposta fou un nou:  
—Uuiuhuhiiuhuhihu...!  
Hitler s'impacientà; apartà d'una revolada el ministre d'Afers Estrangers:  
—Com es coneix que no sóc ministre de l'Interior!—li digué, sortí al balcó i cridà:  
—Uuiuhuhiiuhihu...!

De l'altre costat de muntanya se sentí la resposta:

—Uuiuhuhiiuhihu?  
—Uuiuhuhiiuhihu!  
—Aaaah...!

I es feu el silenci. Hitler entrà, tancà el balcó i es posà a escriure assegut sota la taula.  
—Es una precaució contra els bombardeigs aeris—em digué Ribbentrop en veu baixa.



—Ara diu que beu per oblidar.

—Res; passeu, passeu.

### EN EL RETIR DE BERCHTESGADEN

I m'ha fet passar. El Führer estava passejant-se pel seu despatx, de la finestra, que dona als Alps bavaresos, tots nevats de guix, el substitut de la neu en el pla de quatre anys, fins a la porta. Quan he entrat quasi m'ha ficat un dit a l'ull, perquè anava amb la mà estesa, saludant, que és la posició que adopta quan medita o està distret. He correspost a la salutació i anava a parlar quan un senyor que seia en un sofà m'ha fet signe que callés i m'ha cridat amb la mà. M'he assegut al seu costat.

—Ja en deveu ésser d'important, que hàgiu pogut passar. Perquè jo sóc von Ribbentrop... i vos?



De sobte s'aixecà, eixugà la quartilla en el paper secant, xiulà a Von Ribbentropp i sortí de l'habitació seguit del ministre.

—Anem a caçar gats —ens digué aquest—. El Pla de Quatre Anys necessita els conills!

### EL DISCURS

El Führer ni s'havia fixat en la meua presència. La porta es tancà i aviat se sentí el seu pas de l'oca seguit dels alegres i servicials lladrucs de Von Ribbentropp. Un cop sol, miro darrera les cortines, darrera els quadres. Ningú. D'una revolada arrenco el full de secant, el plego, me'l fico a la butxaca, obro la porta i surto corrents.

El masover se m'acosta cridant:

—Ei! On aneu?

Però la meua resposta el tranquil·litza:

—Bub! Bub! Bub! Guau! Guau!

—Ah! Aneu a caçar? Haver-ho dit! En pensava que veníeu de pescar.

Arribo en aquest mateix moment a la fonda; he tancat la cambra amb pany i llisquet, he posat el lavabo darrera la porta i, davant l'armari mirall estic traduint el discurs del Führer. Com que no sé l'alemany, em costa molt; però com que en el secant hi és escrit a l'inrevés, és més fàcil.

En el text, Hitler hi ha inclòs les acotacions i les observacions que es fa en el seu fur intern i els recordatoris per a Goebbels o Himmler. El reproduïm íntegre:

«(El Reichstag és ple de gom a gom. Magnífic; no hi manquen més que els bandarres agafats, perquè els bandarres que hi manquen i no són agafats ho seran tot seguit. Em reben amb grans ovacions. Jo em digno saludar. Estic bell: més bell del que em penso. Pujo ràpidament a la tribuna i dic:)

Alemanys (Quins bèsties!) (Trec el pit enfora). (Ací m'han d'aplaudir, o si no...). Voleu una pàtria gran, lliure, forta i alemanya i ja la teniu. Jo sóc la vostra Alemanya (molt bé, ovació). Tot el que us he promès us ho he donat, no? (Tothom dirà que sí, és clar). Doncs això vol dir que no us he enganyat. (Crits de no! Avisar a Goebbels). Ara encara us donaré més: un donaré l'oro i el moro, perquè l'oro és a Espanya i el moro a Espanya i al Marroc. (Crits de gràcies, heil Hitler, no calia, etc.). (Trec el pit enfora). Nosaltres volem la pau i l'oferim al món. (Entusiasme. Que els S. S. i els S. A. estiguin previnguts perquè l'entusiasme no sigui excessiu.) Però per aconseguir la pau permanent i definitiva, cal la guerra. (Avisar la clac. Entusiasme delirant.) Una guerra que Alemanya guanyarà perquè Déu, que sóc jo, està amb nosaltres. (Els S. S. i S. A. estaran previnguts per fer que l'entusiasme sigui incontenible i al que el contingui a la presó.) Ací no hi ha més Déu que jo i tots els altres són uns demòcrates. Cal que el Papa ho sàpiga d'una vegada. (Goebbels cridarà Mori el Papa! i tothom el seguirà.)

Algunos generals facciosos (sensació), facciosos alemanys (més sensació), però que no són alemanys (augmenta la sensació), no volien fer la guerra, ni tan sols la d'Espanya, que és la més senzilla. Són uns traïdors, perquè els militars s'han fet per fer la guerra. Els militars traïdors no volen anar a la guerra? Bé; doncs han anat a la presó. A la guerra hi anireu vosaltres. (Gran entusiasme.) I jo em quedaré ací a vetllar per les vostres famílies, perquè de guerra jo ja he estat en una. (Visques a l'heroic sergent austriac de 1914.)

(Tusso, ejem, ejem! gran expectació.) No; no em torno tísic. (Em dono uns cops de puny al pit.) Estic fort com una roca. (Els cops de puny no han d'ésser massa forts; m'haig de recordar del flato al costat dret i de la bronquitis.) En aquesta nova guerra Alemanya tor-

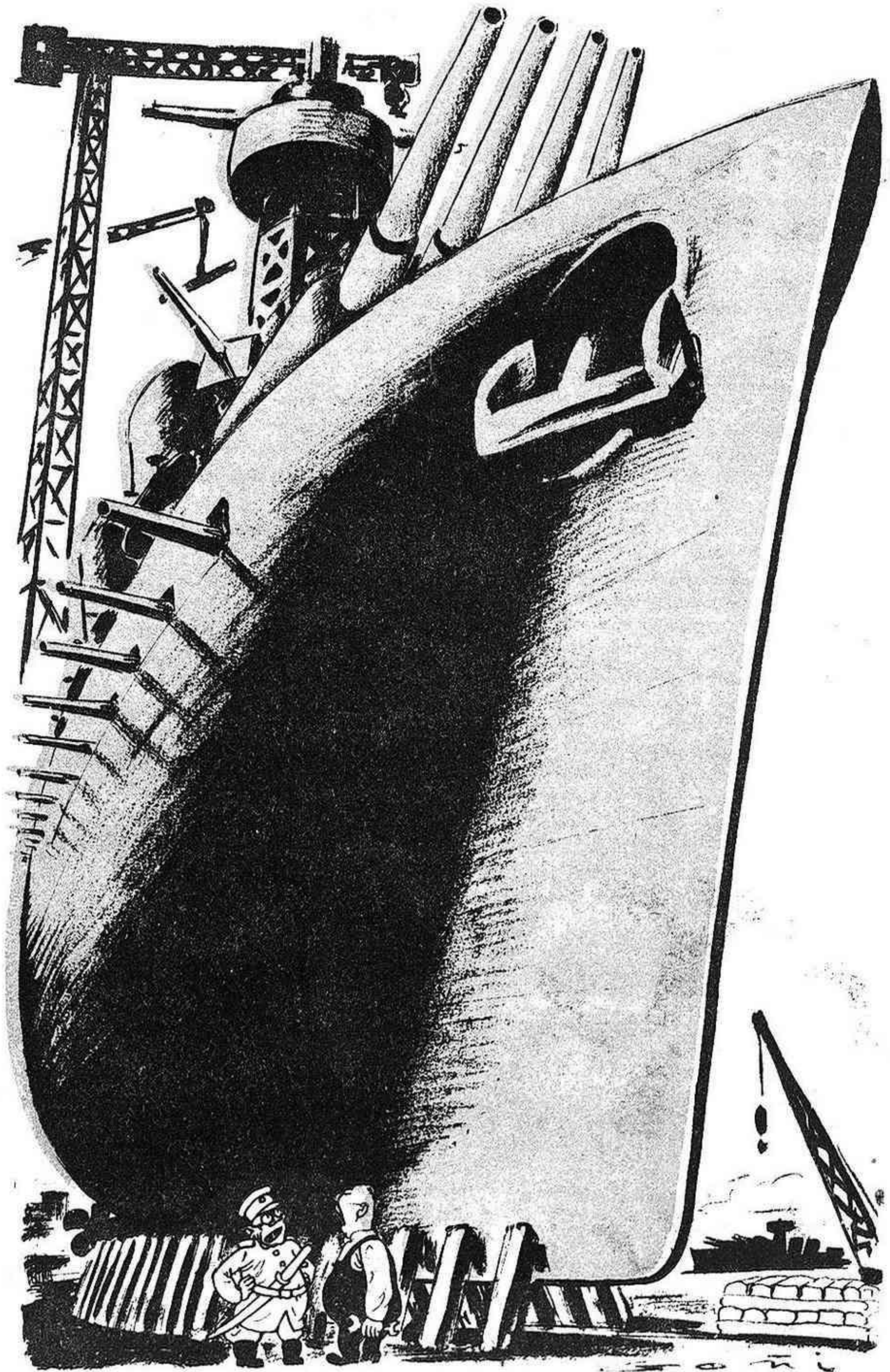
narà a ésser el que era: guanyarem altre cop Alsàcia-Lorena, les colònies, les matèries primeres i, a més a més, acabarem de fer d'una vegada l'Anschluss, perquè aquests bandarres de nazis austríacs ja ens cotsen massa diners. Espanya serà també nostra, perquè Itàlia és amable i no ens voldrà fer enfadar. D'aquesta manera reunirem en un sol imperi tots els països de llengua alemanya, i com que Espanya ho serà, també reclamarem tota l'Amèrica Llatina i la tindrem. I quan s'hagi acabat la guerra (crits de no! no!; vigilar a qui no cridi), vindrà la pau; els nostres viatjants col·locaran els substitutius alemanys a tot el món i portaran a Alemanya els productes autèntics. (Deliri, desmais, crits de Heil Hitler, etc., a discreció de Goebbels i de Himmler) i menjarem mantega fresca. (Dues o tres morts sobtades no hi vindrien malament.)

I perquè no hi hagi mai més guerres (tallar tot entusiasme possible) reclamarem el monopoli mundial dels explosius, ja que l'inven-

tor de la pólvora, Schwartz, era frare i, encara que suís, parlava alemany, i el nostre amic Motta ens en cedeix l'exclusiva, perquè ningú més que nosaltres pugui fer guerra. He dit.

(Goebbels ha de pensar alguna cosa nova com a entusiasme popular i espontani; potser que els assistents cremin el nou Reichstag; es posin els cabells davant la cara i amb un tros de fusta cremada es pintin el meu bigotet. Una mena de comunió hitleriana. De totes maneres, la cosa ha d'acabar amb el cant del «Gott mit Uns», modificat espontàniament per «Schoene Gott Adolf mit Uns». Caldrà que el director de l'Opera afegeixi a la música les notes necessàries. Quan s'hagi acabat el cant, jo, amb to paternal, diré alguna cosa ben senzilla i ingènua, com, per exemple: «Ja ho veieu; joestic amb vosaltres. Qui us ho havia de dir! Tot el públic plorarà d'emoció. Avisar Himmler que tingui cura que tothom plori.»

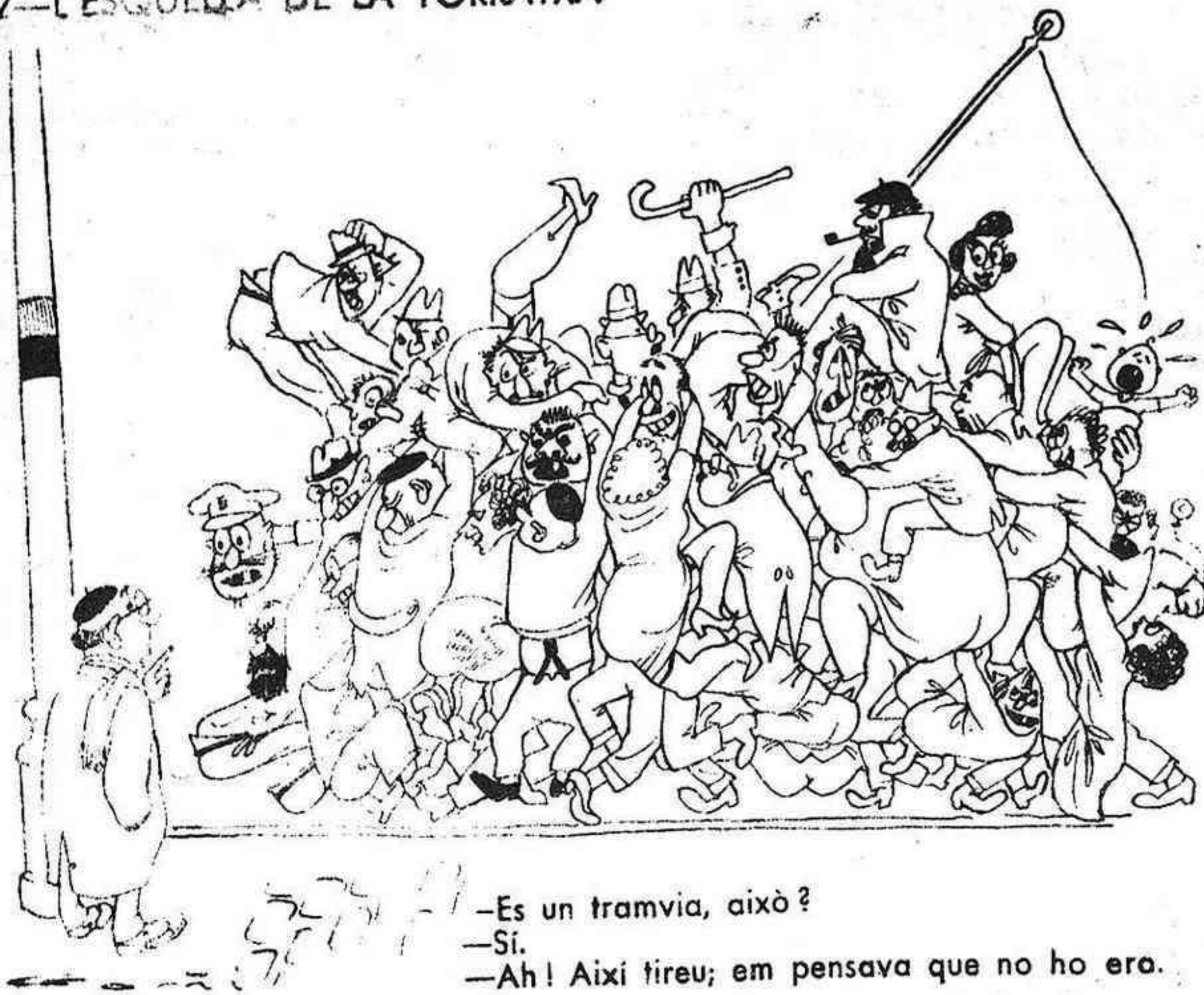
No es pot negar que el Führer pensa en tot.—L'ENVIAT ESPECIAL.



LA RESPOSTA NIPONA

—Ara l'hem fet tan gros que no ens hi cap a la mar.





—Es un tramvia, això?  
 —Sí.  
 —Ah! Així tireu; em pensava que no ho era.

## EL TIMO DE LES MISSES Ara, l'hi han fet al general Pavia

El passat dia 11 va tenir lloc a San Sebastián una missa en sufragi de l'ànima del general Pavia, continuant la sèrie de les misses retrospectives, dintre la qual ja han tingut lloc misses en sufragi de les respectives ànimes d'Alfons XII, de Lluís XVI i de totes les saimes de cantí que creuen de bona fe que el moviment del general Franco és un moviment nacional.

La missa a la intenció del general Pavia fou dita, principalment, pels republicans desenganyats. A les llotges de la presidència, aïl, però; volem dir al presbiteri, hi veiérem don Alejandro Lerroux, que per cert és més viu que mai, contràriament a tots els rumors que fan circular els incontrolats; hi veiérem també molts personatges de la Lliga i de la Ceda i, àdhuc, hi veiérem alguns personatges barcelonins que, encara que resideixin normalment a París, fan de tant en tant escapades espirituals a la zona faociosa. Com que es tractava d'ànimes, ells també hi tenien la seva, malgrat dur cos estés en aquells mo-

ments present a qualsevol cafè dels «boulevards».

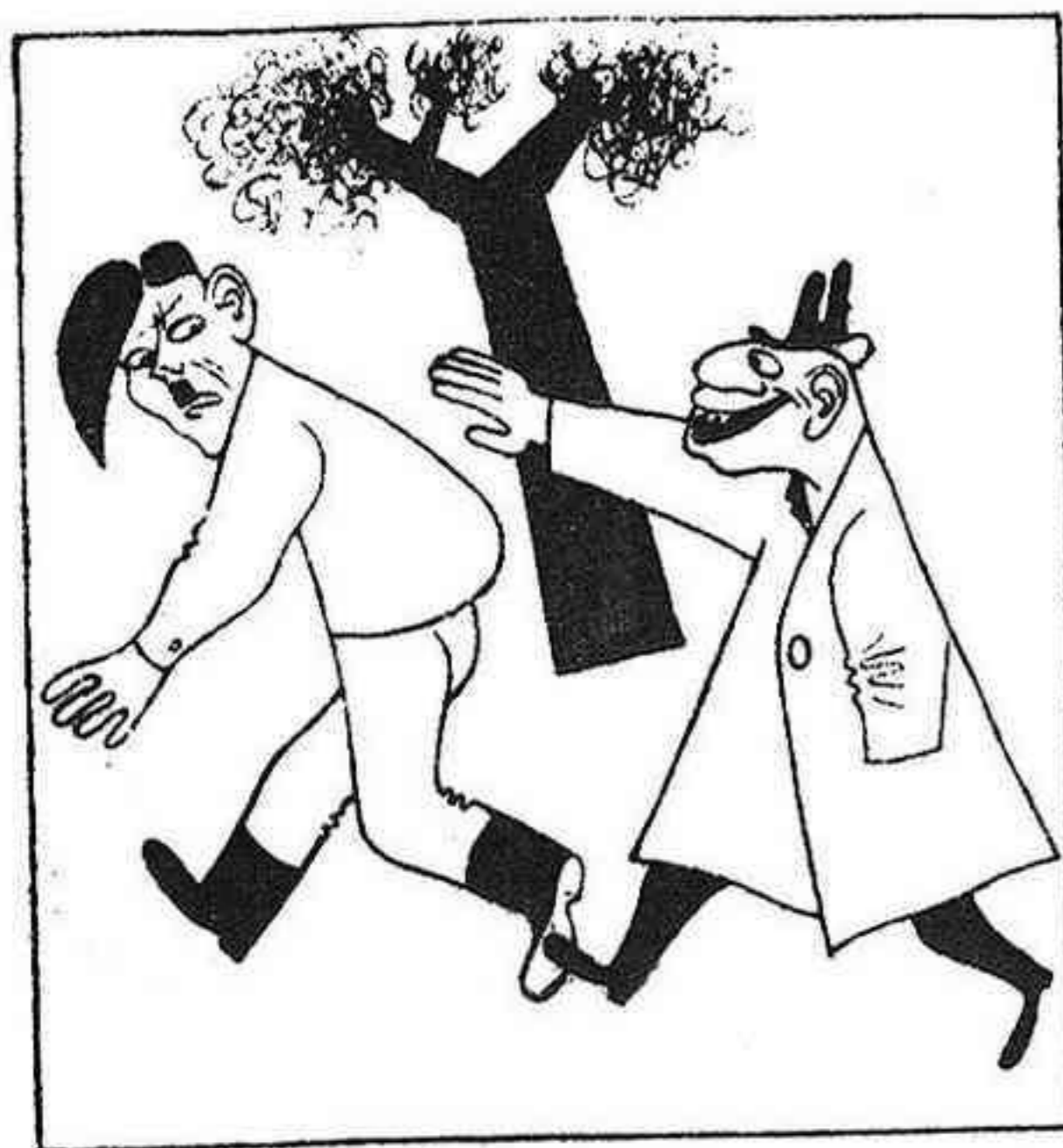
A l'hora de l'elevació, la música tocà la «marcha de Càdiz» i tots els presents elevaren també llur ànima vers el general Pavia.

—Con un general así, otro gallo nos cantara—sembla que va dir un marquès assistent a la missa.

—¡Con la suavidad que mandó una República a paseo!—va respondre-li, tot sospirant, un altre gran d'Espanya.

Els espies de guàrdia a l'església denunciaren el diàleg, que fou interpretat com una censura pel «generalísimo», que per a enderrocar la República té una mica més de feina —els temps són difícils!— que no tingué el general Pavia.

I els dos nobles que havien tingut el diàleg foren penyorats amb cent pessetes. Com si es tractés de dos viatjans catalans que, insensats!, haguessin tingut l'audàcia de parlar en català al menjador de l'hotel.



A BERLIN  
 —Ei, Hitler!



EL CATALA FEIXISTA  
 A ROMA  
 —Perdonate, jove.  
 —Facci, facci!

## La literatura va que brilla

Fa un temps que els diaris sembla que tinguin la dèria, no solament de copiar-se els articles, sinó de fer literatura, i de la bona. No s'estan de res: totes les figures literàries els són permeses i se les passen dels uns als altres sense cap escrúpol. I és que ha arribat a casa nostra un equip de literats que fa escriure i que, conscients del seu valor, proporcionen tota la literatura necessària a la Premsa i a uns preus sense competència possible.

Els nostres lectors ja se n'hauran adonat, i és per això que ací no farem sinó recollir-ne unes petites mostres.

En una sèrie d'articles que formen llibre, titulats «La retaguardia rebelde vista por un ex partidario de Franco», hi trobem la següent frase:

«Un muchacho con mono azul, pero rubio y mirada inteligente...»

Res; com si diguessin que «era de noche y sin embargo llovía».

L'Agència Febus, però, té un escriptor millor. El dia 10, i els diaris («La Vanguardia») del dia 11, ho publicaven, donava una informació sobre l'estada de Vandervelde a Madrid. Al literat, el que li cridà més l'atenció del líder socialista fou la seva senyora; cosa no gens estranya. Però, ofuscat segurament per la passió, en diu coses com aquestes:

«Madame Vandervelde pudiéramos decir que por las mejores facultades físicas de que dispone, es la antena de su marido.»

I després:

«La pareja democrática feliz (deu voler dir feliç per majories), a pesar de la diferencia de años (evidentment el més feliç deu ésser el que té més anys) sabe llevar su luz (bufat, ai, no, no bufis que l'apagaries) a todos los lugares donde reconforta su presencia o las ideas humanistas necesitan su reconocimiento (de qui? De la parella democràtica feliç?).

I més avall.

«Madame Vandervelde escucha, escucha siempre, con oído ágil». No hi farem cap comentari.

Parla després de M. Vandervelde, que ja era hora que li digués alguna cosa, i li diu aquesta:

«El cerebro de Mr. Vandervelde está estilizado.»

Però aviat es torna a abraonar contra la senyora i li engega aquests dos trets:

«Madame Vandervelde está más agitada que de ordinario». «Madame se movía de forma incesante».

Només li faltava dir: Madame està servida.

La senyora Vandervelde s'estranya, més endavant, de no trobar estrangers a les nostres línies i diu com li varen explicar el molt reduïts que eren aquests estrangers, que el Govern ha de refusar, i que els que hi ha «son las Brigadas internacionales que luchan todavía a nuestro lado. De no pecar de indiscretos, diríamos que solo son cinco».

Quina manera tan hàbil de no dir les coses aquests literatassos!



## TEATRES

## Estructurador, a la vista!

¿Qui ho deia que els espectacles a Catalunya continuaven com abans, malgrat l'ordre del Conseller d'Economia?

De moment, els espectacles tenen més gràcia, car fins ara no havíem vist cap film ni cap comèdia comparables en gràcia al manifest que el senyor Miquel Espinar, president de la Comissió Interventora, ha llançat al públic.

El senyor Espinar parla d'unificar, d'estructurar, de vertebrar i d'altres verbs igualment prometedors. Ara bé: assegura que malgrat els verbs, no pensa procedir en forma vertiginosa.

Davant d'un manifest així, revelador d'una tan poderosa mentalitat unificadora, estructuradora i vertebradora, els aficionats al teatre i al cinema esperen que l'autor del manifest no es deixi pas portar pel vertigen.

No! Això, mai! Ell que vagi fent, calmament. No ens ve d'un any. Hi scriurà guanyant ell, el teatre, el cinema i el país.

## Es una consigna?

Un dels al·licients, i no el menor, d'aquesta xiroia restrena de «La Mare eterna», al Teatre Català de la Comèdia, haurà estat la decoració que hom ha fet del «hall» del teatre.

Pintat a gran tamany, hi ha un fragment, en vers, de l'obra. Es un cant dedicat als segadors, als quals se'ls dona aquest consell:

«Sequeu el blat dels altres!»

¿No havíem quedat que els incontrolats havien ja desaparegut del tot?

## Com els tramviaris, els cotxes també tenen dret al repós

En rebre ahir els periodistes el Comitè de Tramvies de Barcelona Societat Anònima Col·lectivitzada, un repòrter va tenir l'audàcia de preguntar per què era que no era possible d'agafar un sol tramvia en tot Barcelona. Contra el que tothom esperava, la resposta fou amable.

—M'agrada la pregunta —començà dient el Comitè—, perquè ens servirà per a desfer una sèrie d'equívocs que corren per aquests carrers, i que són l'obstacle més gran per al bon funcionament del Servei. Per què no corren els tramvies?, veniu a preguntar, en preguntar per què no es poden agafar, doncs jo us contestaré que els tramvies no corren perquè corren els equívocs. Desfem, doncs els equívocs i podreu agafar el tramvia. En primer terme —següí dient—, cal fer esment de la manca de primeres matèries. La manca de primeres matèries, cal reconèixer-ho, és el recurs més important amb què ha comptat i compta la nostra Revolució. I en dir nostra, dic nostra i no pas de ningú més. L'única primera matèria que no ens falta ha estat el públic transportable; però, si no tenim matèries primes transportadores, què podem fer?

—I, quines són, aquestes matèries primes?

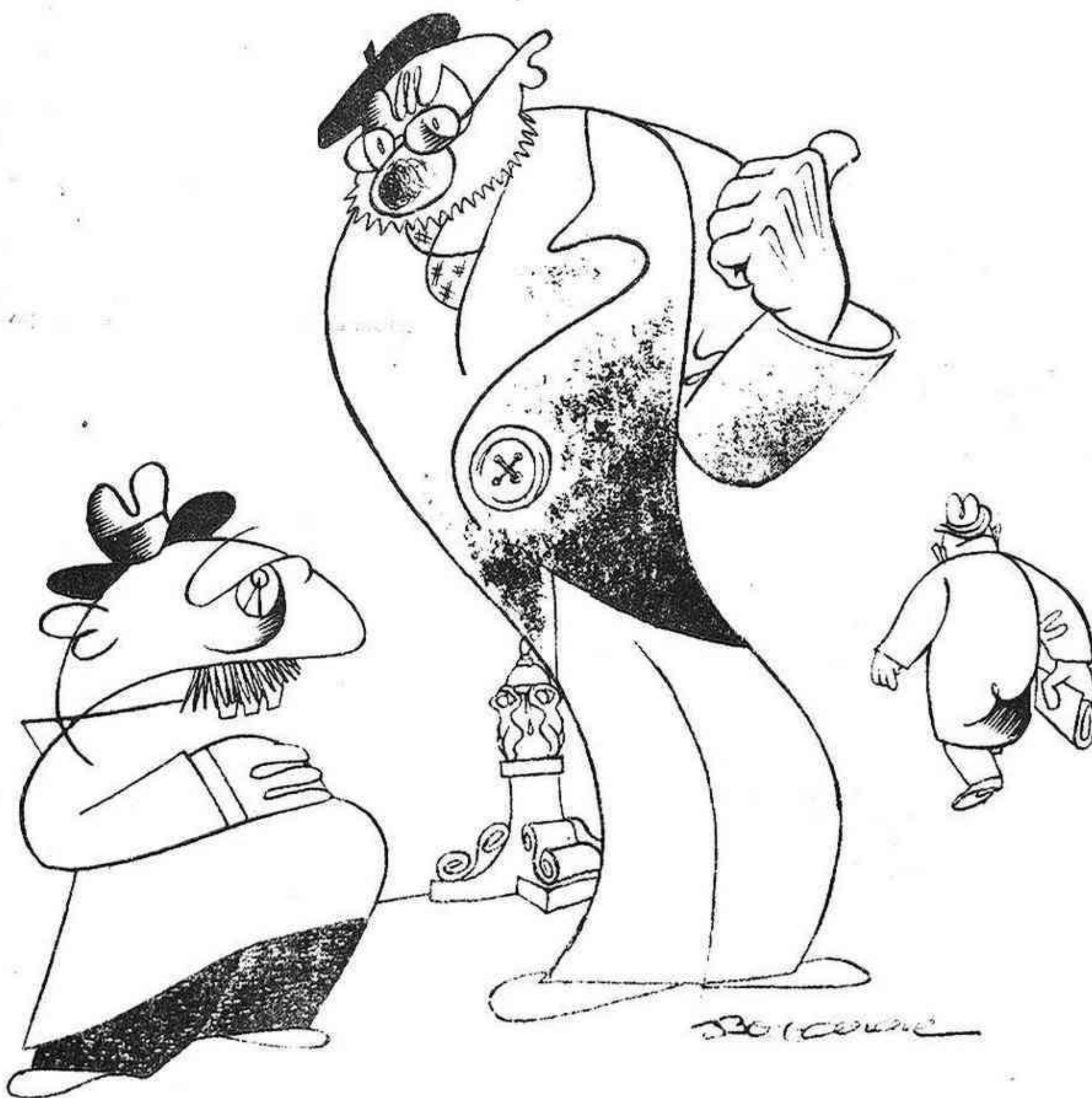
—Les peces de recanvi. Primer ens mancaven rodes; després, maniveles; després, motors. Ara ens manquen cotxes sencers, i encara que tinguéssim rodes, comprendreu que no podrien anar ni amb rodes.

—I per què no feu cotxes, si no en teniu?

—Primer, perquè no volem; si hem hagut de conquistar la llibertat per haver de treballar més, pleguem, que ja és el que estem fent.



—Ja tens la tarja de racionament?  
—N'hi demanat dues.  
—I per què?  
—Perquè jo no m'empasso el fum.



—M'ha contat un sopar de duro.  
—On?



# Alarma al Comitè de la no intervenció

## Un acord sensacional

### La possibilitat que Mussolini no intervui, inquieta al Comitè i al Subcomitè

(Del nostre enviat especial a Terrassa)

#### AL CAP D'UN ANY I MIG

Al cap d'un any i mig... i escatig de fer la migdiada, el famós Comitè de Londres de la famosa No Intervenció es neguiteja, dona senyals de vida i vol fer veure que encara l'interessen un xic els afers d'aquest malaguanyat paradís terrenal.

Després que la son, a prova de bomba, del Comitè i del Subcomitè, havia aquantat sense torbar-se, bombardeigs de poblacions civils, torpedinaments i enfonsaments de vaixells, imprecacions i malediccions de tota mena, ara comença a ésser perturbada per una inquietud més humana que tot plegat i que li porta una amenaça de vida o de mort, més aviat de mort, degut a un mal pensament que sembla que li ha vingut al cap, al mal cap aquest de Mussolini, que sembla que només ha de tenir mals pensaments en la seva vida.

#### L'AMENANÇA

Sembla estrany i costa de creure, però és el cas, que quan més tranquil·lament dormia el famós Comitè de la No Intervenció, de Londres, decidit de totes passades a no intervenir mai en res de res, passés el que passés, ara passa quelcom que no entrava en l'àmplia previsió d'aquesta amplíssima determinació que vol dir, «passés el que passés».

Doncs, bé: passa, no gens menys, que sembla que figura que diuen, que Mussolini s'ha decidit sobtadament, i sense que es sàpiguen ni tan sols es suposin, els motius, a fer la competència al famós Comitè de la No Intervenció i a no intervenir mai més, de moment, en la guerra «civil» d'Espanya.

¿Oí que sembla una aixecada de camisa?

Doncs, el més bo del cas, no és que ho sembla, sinó que ho és de debò.

Una aixecada de camisa negra, naturalment, però una aixecada de camisa, al cap i a la fi.

El Comitè i el Subcomitè, davant d'aquests inopinats esdeveniments, s'han alarmat i han vist clarament que de moment Mussolini es veu que vol segar-los l'herba sota els peus.

El Comitè i el Subcomitè de la No Intervenció tenien ben provat, per una experiència llarga i dolorosa, que per a ells el millor de tot era no intervenir mai en res i anar tirant amb tranquil·litat i bons aliments.

Però, ah!, ells no comptaven que això, per ésser el millor i més provat, precisament, una hora o altra havia de trobar adeptes, imitadors, secuaces, o com es diu ara, voluntaris substancials, usant un mot deliciós i inefable, inventat pel mateix Comitè de Londres, i que, com tot el que s'empesca el Comitè de Londres, no compromet a res.

Si instigats per l'exemple, exemplar, dels «durmiendes» de Londres, comencen a decidir-se a no intervenir els espavilats totalitaris de la totalitat del feixisme internacional, què passarà?

#### CAL MUDAR DE TACTICA

Davant d'aquestes consideracions, i després d'una ràpida reflexió dels antecedents i les possibles conseqüències dels fets, el Comitè de Londres, en nom propi i del Subcomitè, ha decidit adoptar una actitud heroica, plena de bon seny, i sobre-

tot dotada d'una originalitat que fins ara tothom havia trobat a mancar en els actes comptats i excessivament prudents, si es vol, de l'esmentat organisme.

El Comitè de Londres, així com fins ara sempre que es reunia acordava indefectiblement tornar-se a reunir, i quan es tornava a reunir acordava més indefectiblement encara, tornar a tornar-se a reunir, i així successivament, ara, sobtadament, i iniciant una forta reculada en el seu gran estil diplomàtic, va acordar no reunir-se.

Això succeí la passada setmana, i respecte de l'anunciada reunió que

havia de celebrar-se divendres passat.

#### DERIVACIONS

El fet cal reconèixer que té una importància extraordinària, i encara que no serveixi de precedent en ulteriors decisions de l'organisme fonamental de la invasió d'Espanya, de l'enèrgica continuïtat de la qual desconfiem, francament, no pot negar-se que és un fet consumat, i ara vostès mateixos.

Ignorem, com ho ignora tothom, les conseqüències que d'ell puguin derivar-se, però creiem que, més que evitar que tingui deriva-

cions, es tracta, en els medis diplomàtics, de procurar que no en tingui, que encara que sembli el mateix, no ho és, com podrà comprendre qui segueixi llegint, com diu el Quixot.

Si les potències (bé, això de potències no va pel de Guadalajara), si les potències que intervenen a Espanya, o el que és igual, la invadeixen, a desgrat d'estar representades al Comitè de Londres, tinguesin mai el mal pensament de retirar-se d'Espanya, ¿què seria del Comitè i del Subcomitè i dels seus pobres components? ¿què seria de les dietes i els àpats i aquelles becaïnes i aquella vidassa de Londres, sense maldecaps, ni patiments, sense sirenes, ni refugis, ni aïis ni crits, ni explosions? ¿o és que es vol anar contra aquesta pau i gràcia de Déu que frueixen els no interventors, panxa al sol i ventant-se una sola mosca, per tots plegats, que encara fa un ronquidat que més aviat esquinça la son?

—Vol callar!

#### XAFARDERIES!

Sembla, però, que la decisió única, insòlita, sensacional i coratjosa, del Comitè, de no reunir-se per una vegada, no ha estat més que una fórmula oficial de caràcter aparent, més o menys discretament burlada pels mateixos, que fent un titànic esforç l'havien presa per unanimitat.

Els, pobres, ¿com podrien romandre, disgregats, ofegant-se tots en un mateix neguit i arrossegant un dubte tan esfereïdor?

Varen anar-se aixoplugant clandestinament hores després al voltant del delegat italià, que és, naturalment, la mare dels ous, com sempre,

i sembla que aquest, confidencialment, els anà aclarint una mica els dubtes i matant les penes als pobres trasbalsats interventors de la pobre no intervenció:

—Mirin, no s'escarrassin; tot plegat és una rifada.

Es tracta d'allò que a Roma en diem una jugada de diplomàcia realista.

Tot plegat, guanyar una mica més de temps.

Nostramo «il duce» —i en dir nostramo els mirà tots plegats i gairebé tots li tornaren la mirada agraiats—, només vol apaivagar una mica aquesta suposada irritabilitat dels anglesos, que diuen que dispararan sense avisar, i diuen, a més a més, que no ens volen donar una lliura, ni una poma per a la set.

Nostramo, «il duce» (nou xoc de mirades), fa veure que faria bondat, posa sobre el tapet del nostre Comitè tot allò que el nostre Comitè ha anat posant cautelososament sota el tapet durant prop de dos anys, i després tornem a començar.

Tot plegat, el tapet no és la taula, i sobre la taula sempre hi ha el mateix, sigui a sobre o a sota del tapet. Entesos?

Entesos!

I tots anaren desfilant entre exclamacions i romanços.

—Aï! Quin pes ens ha tret de sobre.

—Vol callar!

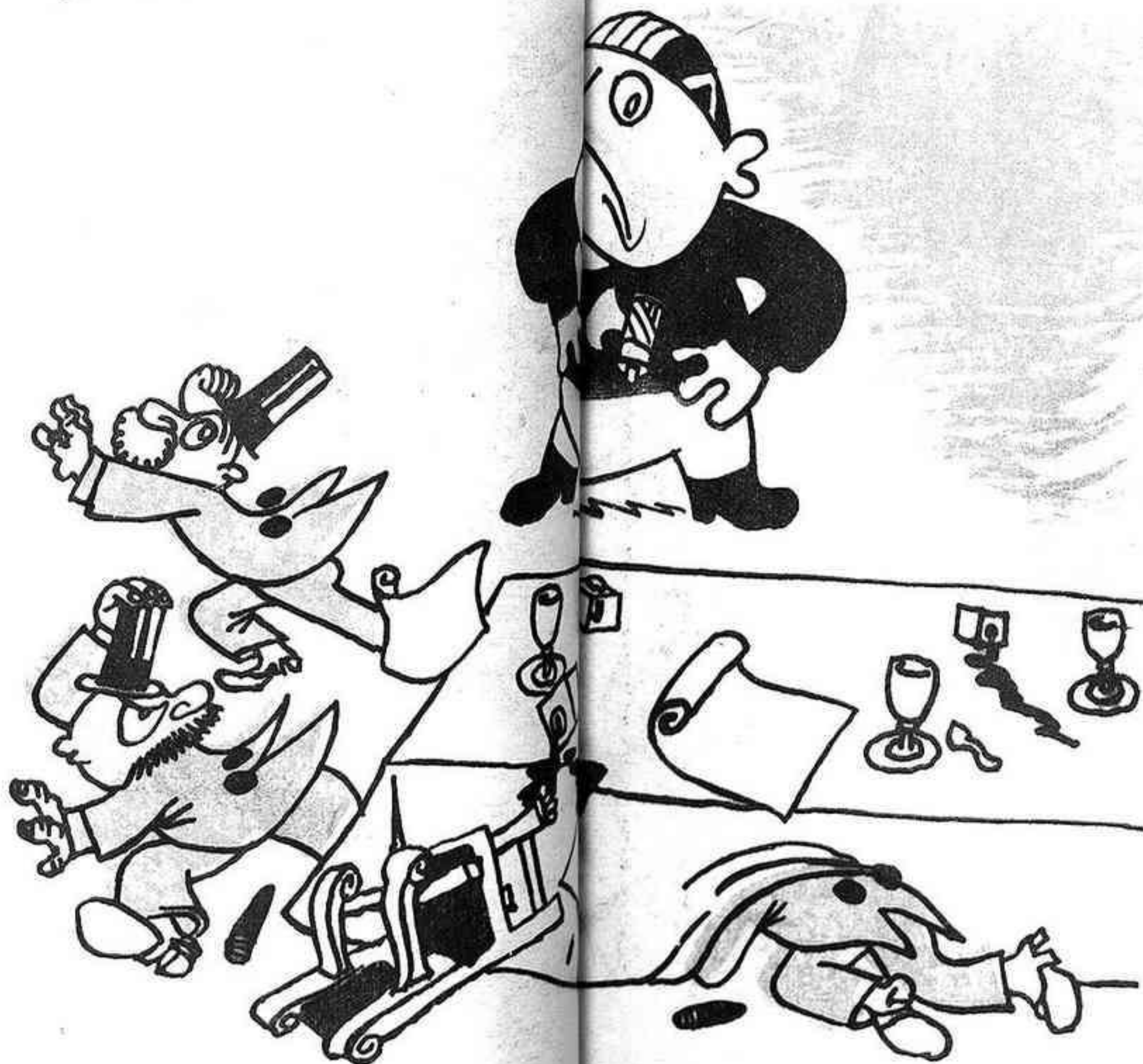
—Ja deia jo!

—I jo!

—Si no podia ésser!

La darrera impressió que hem recollit no és gens optimista. Sembla imminent i inevitable, una nova reunió del Comitè, encara que només sigui per acordar tornar a reunir-se.

PERE GALLARI





# Olimpiada Totalitària

## Toquio 1940

Sota la presidència, diguem-ne d'honor, de l'almirall Suetsuga, dels senyors Hitler, Mussolini i Oliveira Salazar, i del «generalísimo» Franco.

Nota: Contra allò que fan córrer els anglesos i altres pobres països democràtics, els Jocs Olímpics del 1940 se celebraran al Japó. Aleshores, més que mai! Tots aquests rumors derrotistes, el Japó se'ls passa pel sol naixent, i té per a ells el despreci més olímpic.

### PROGRAMA DE LES PROVES GRAN PREMI GUADALAJARA

Cursa a peu, oberta a tots els «voluntaris» italians, alemanys i portuguesos que han pres part a la guerra d'Espanya. Una vegada formalitzada la inscripció, no es permetrà la retirada de cap «voluntari». Jutge d'arribada: mariscal Bergonzoli.

### CARRERA D'OBSTACLES «LORD PLYMOUTH»

Gran cursa de salts de valla, de tractats i de pactes. Reservada als diplomàtics membres del Comitè de No Intervenció. S'hi val a fer trampa. La cursa serà correguda, entre altres, per l'actual recòrdman, l'italià Dino Grandi.

### PREMI ROSENBERG

Es tracta de perseguir un jueu i d'atrapar-lo amb el mínim de temps. Els campions

nazis prendran part en la cursa, que ofereix ésser molt disputada, car entre els atletes italians han començat ja a revelar-se alguns especialistes en la persecució del jueu.

### LLANÇAMENT DE LA BOMBA

#### «Trofeu Bruno Mussolini»

Prova sensacional, reservada exclusivament als aviadors de l'Espanya «nacional», o sigui a tots els pilots italians i alemanys.

La prova consisteix en causar el màxim de morts en una població indefensa i pacífica. Per a rodejar la competició del màxim de verisme, el «Trofeu Bruno Mussolini» es disputarà damunt territori xinès.

El recompte dels objectius (i les lamentacions) aniran a càrrec de la Creu Roja Internacional.

El Sant Pare ha tramès una gran partida d'indulgències a distribuir entre els concursants.

### PROVES NAVALS

#### «Premi Nyon»

Se celebraran al mar Pacífic. Els submarins que hi prenguin part, han de conservar la nacionalitat desconeguda.

La prova consisteix en enfonsar amb el mínim de temps i el màxim de reserva, un vai-

xell de nacionalitat britànica.

Els controladors seran els mateixos controladors de la Mediterrània, gaïantment cedits per les potències signants dels acords de Nyon. De tota manera, és permès tirar també damunt dels controladors, sempre que es guardi el més estricte incògnit respecte a la nacionalitat italiana del submarí.

### GRAN TORNEIG RADIOFONIC

Prova de resistència radiofònica, a càrrec dels ministres de la Propaganda dels règims feixistes. Sensacional «rentrée» del general Queipo de Llano. La competició consisteix en posar-se a parlar davant del micròfon, i no abandonar-lo ni per Déu.

Aquesta prova, serà completada per una altra prova de resistència destinada als «radioescotes» de tot el món. Hi prendrà part un famós equip arribat de Barcelona, i que posseeix el rècord d'haver escoltat durant divuit mesos, sense perdre'n ni una paraula, el general Queipo de Llano.

### CAMPIONAT DE PACIENCIA

#### «Trofeu S. de N.»

Obert a les nacions democràtiques. Es tracta, simplement, de dissimular i de fer l'orni. No s'hi val a enfadar-se.

Jutges inapel·lables: el Poble i la Història.

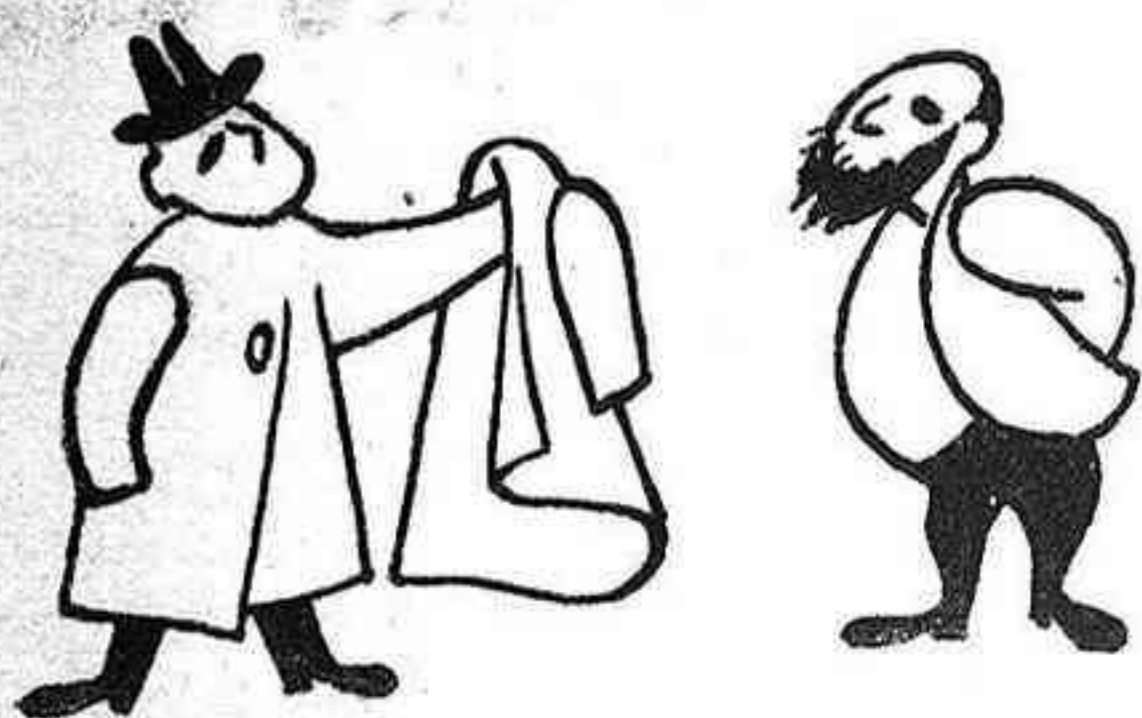


EL PORC DE CARTÓ

—Venia a veure si me'l voldrien dedicar!



# ESQUELLOTS



## PREUS SORPRENENTS

Un amic nostre va llegir l'altre dia a «La Vanguardia» un d'aquells anuncis que el col·lega publica cobrant i que nosaltres de vegades reproduïm de franc.

L'anunci deia: «Precios asombrosos. Se compran abrigos y trajes en buen uso».

El nostre amic telefona al número que acompanyava l'anunci disposat a desfer-se d'algunes peces de roba que li sobraven, pel que es veu.

L'anunciant comparegué, i per un abric que un any abans havia costat tres-centes pessetes i s'aguantava molt dignament, n'hi oferí «cinc»!

—«Cinc?»—demana astorat el nostre amic.

—Cinc—respongué amb cara dura el mal dissimulat drapaire.

—Es «asombrós»!

—Perdoni, això ja ho advertia l'anunci.

## EXPERIENCIA

En el «juguete cómico» d'Iquino i Pradas, estrenat en plena guerra, encara que semblí mentida, al Principal Palace, surt un general tropical que parlant del seu país diu:

—«Allí cosechamos trigo, carne, minerales, etcètera...»

Més endavant la protagonista exclama:

—«Todos los hombres son idiotas.»

Un espectador comentava:

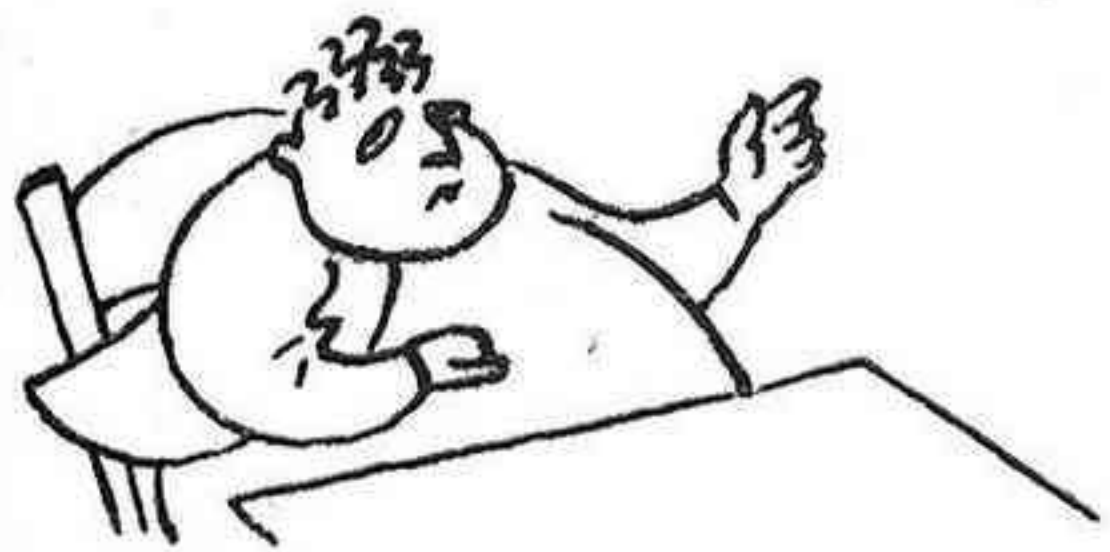
—Fins els autors d'aquesta comèdia?

I un altre que ja marxava carregat de raó li replicà:

—Home, vostè mateix.

★

Nòtulla: Aquest esquellot no el publiquem a la nostra pàgina de teatre perquè en la nostra pàgina de teatre acostumem a parlar de teatre. Entesos?



## EL COMITE ECONOMICO TRADUIT AL CATALA

La nova organització del Comité Económico d'Espectacles Públics ha produït una revolució en l'organisme i en els seus components. En l'època d'or del Comitè, l'Espinar tenia un rètol darrera la taula del despatx que deia: «El tiempo es oro. Sed breves», com qualsevol senyor Cambó. Ara l'han canviat per un altre: «Parleu en català, si us plau»!

I s'ha fet tarjetes en català!!

Ell ho justifica davant dels seus subordinats:

—Mirad, muchachos: la Generalidad es inteligente y se ha dicho: Hemos de estar al lado del pueblo. Y el pueblo, ¿qué es? Es la C. N. T.-F. A. I. Hay otros, en cambio, que querrían oler a lo antiguo; los del P. S. U. C.; pero la Generalidad ha dicho: Los Espectáculos, la Gastronomía y la Edificación son para el pueblo y los ha de regir el pueblo. Y, ¿quién es el pueblo? Pues la C. N. T.-F. A. I.

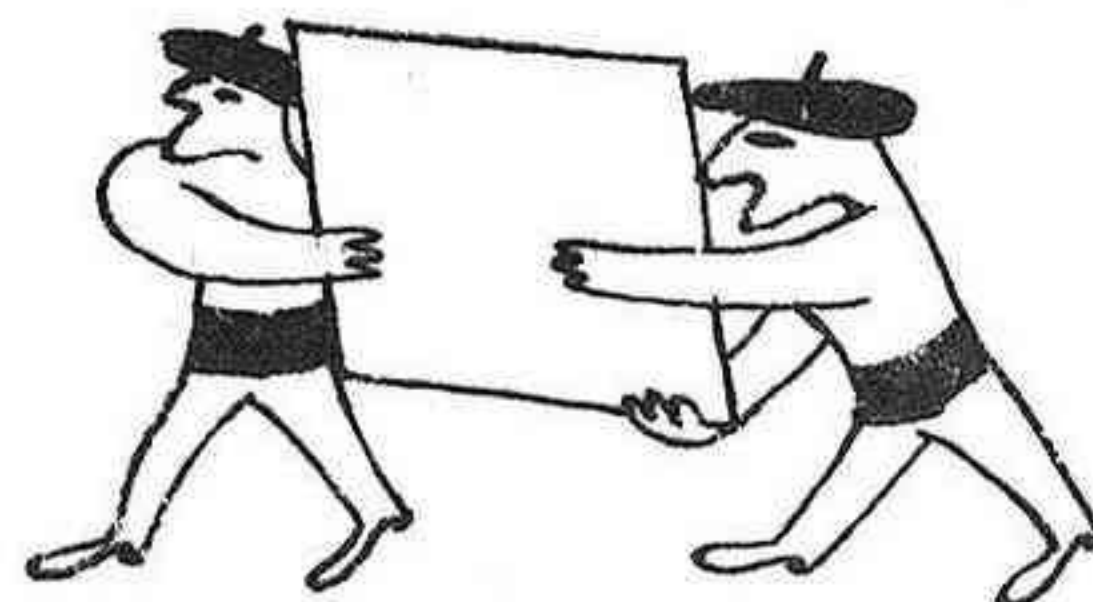
Però, no tothom es va deixar convèncer, i el senyor Marcos Alcon volia allò que generalment se'n diu matar el seu germà Rosalío per haver acceptat el nomenament. Sort d'uns ulls preciosos que, d'una mirada assassina i incontrolada varen descompartir-los deixant foudroyé l'agressor.

## ELS SERVIDORS DEL PUBLIC

En canvi, aquells que no hi ha hagut manera de fer-los augmentar la producció, han estat els empleats de la Generalitat encarregats del despatx de les cèdules personals.

Tres hores justes de despatx al públic. De nou a dotze del matí. Unes cues inacabables, i el ciutadà condemnat a perdre mig jornal. I en molts casos a tornar-hi a l'endemà.

I nosaltres que ens creïem que la Revolució havia fet molt més suportable el règim cellular...



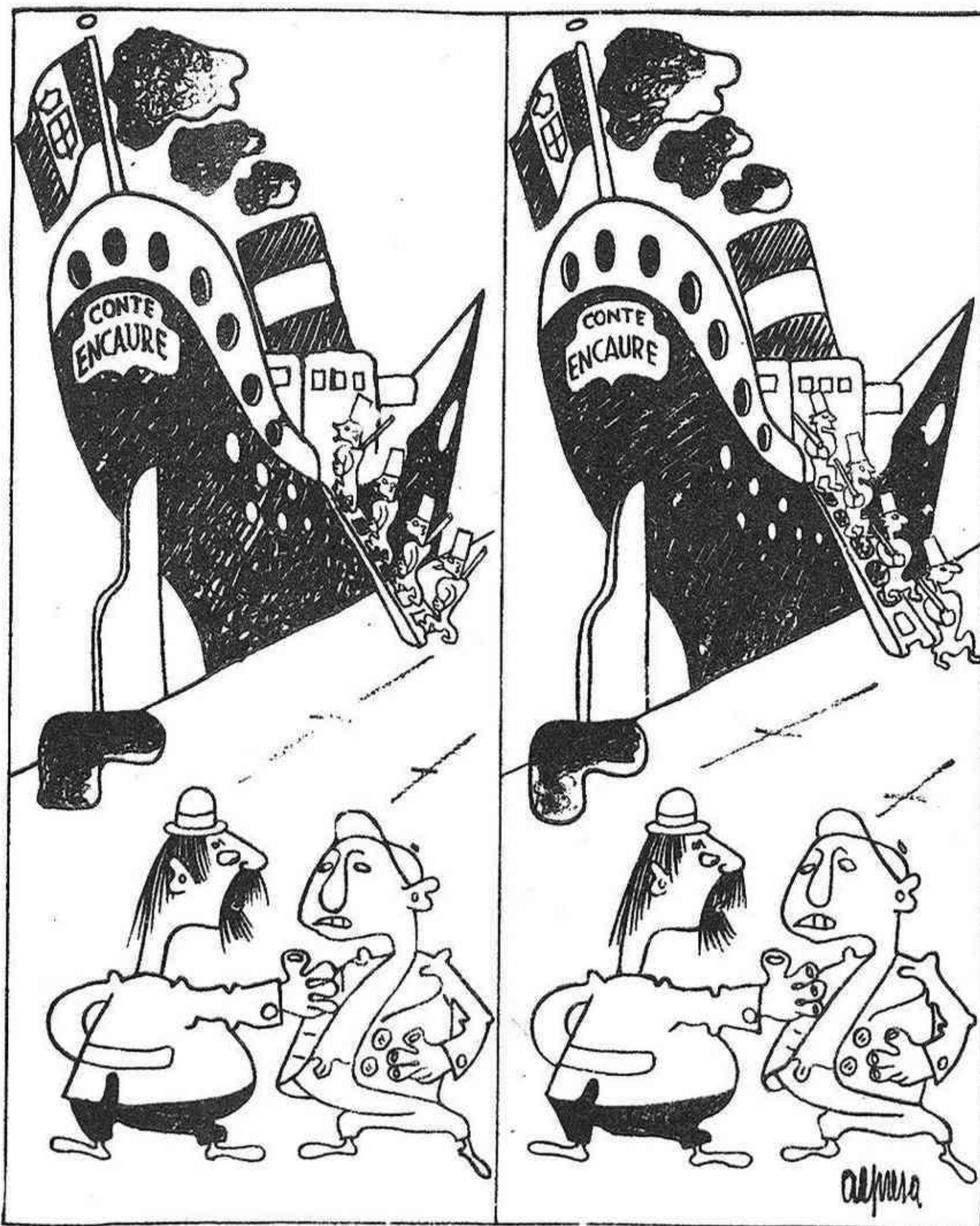
## ESTEM SALVATS!

Repetidament, des dels diaris i dels micròfons, es parla de la necessitat d'augmentar la producció, com un dels factors més importants per a la victòria.

Els escèptics, creuen que aquestes invocacions es perden en el desert. Nosaltres, però, sabem que no. Podem contar un cas, que obre la porta a totes les esperances.

L'altre diumenge, a un dels frontons barcelonins hom va passejar una pissarra per la pista, en la qual s'anunciava al distingit públic que, en vistes a l'augment de producció, d'ara en endavant es jugarien sis partits, en lloc dels cinc de consuetud.

Quina producció s'augmenta? Segurament la dels diners a la guixeta de les apostes...



—Sí, sí; és una retirada...

—No; només hi tenia una retirada.





ELS VATICINIS DEL SENYOR CAMBÓ

—Aquest home em perdrà!

**''Els que fan brometa amb els tramvies caldria que pensessin que ells són els que pacificaren els esperits i que són un negoci ruinós que només es sosté per esperit de sacrifici...''**

**... no cal dir qui ens diu**

En rebre els periodistes que fan informació als centres oficials, el Comitè, en nom del Comitè de Tramvies de Barcelona, S. A., Col·lectivitzada, començà ahir la seva conversa setmanal amb una pregunta als reporters en comptes d'ésser els reporters els que li preguntessin a ell. Preguntà:

—Ja heu vist la resposta de la Soli a l'humorismo trasnochado de «La Rambla»?

—No, senyor —fou la resposta unànime—. Com que ens han dit que havíem d'estalviar paper, no la compràvem.

—Molt ben fet; nosaltres tampoc no la comprem, encara que hi escrivim. Doncs bé; li donàvem alguns dels arguments que ja han sortit a L'ESQUELLA i que ara us ampliaré perquè vull que el vostre setmanari en tingui l'exclusiva. Dèiem a la «Soli» que els que ens critiquen ja saben prou bé les circumstàncies especials en què el tràfic es desenvuelve en aquests moments. Ara que, és clar, preferixen passar per alt las tales circunstancias y hacer hincapié en la labor de esos obreros que, en los momentos decisivos, y mientras los críticos de hoy se ocultaban prudentemente «por si acaso», se hicieron cargo de la industria en plena bancarrota y proporcionaron a la

ciudad el aspecto normal que tan necesario era para pacificar los espíritus y dar así comienzo a la creación de una retaguardia fuerte, base de la victoria.

Això, que ho diu la «Soli» us ho repeteixo ací per fer-hi més hincapié; Sí; cal tenir en compte, primer que tot, que quan ens en férem càrrec la indústria estava en plena bancarrota i que, si es pagaven els dividendes que es pagaven era a base de treure el pa de la boca dels obrers del transport. Es clar que abans es podia prestar un servei que servia fent servir els obrers tant si tenien ganes de servir com si no tenien ganes de servir i pagant-los amb no res. Per això, quan vàrem veure que ningú no feia sortir els tramvies, vàrem decidir fer-los sortir nosaltres, encara que sabíem que hi perdríem bous i esquelles, tot per pacificar els esperits.

—El transport de viatgers, doncs...?

—El transport de viatgers no ens ha preocupat mai; la nostra finalitat no ha estat altra que pacificar els esperits i millorar els jornals dels treballadors; res més. Sí, a més a més, encara hi ha gent que pot anar en tramvia, de què es queixen?

Ara bé; cal tenir en compte que, amb la

guerra, no vénen peces de recanvi per a les reparacions i, com que els tramvies van tan plens, encara s'espatllen més que abans i cal retirar-los de la circulació.

—I no podríeu fabricar-les ací, aquestes peces?

—Ja ho vàrem provar; però, sabeu? com que estem en guerra, eren peces de guerra i en comptes de tramvies ens sortien tancs, canons i metralladores. Vàrem haver de deixar-ho córrer.

—Això ja està bé; però és que hi ha gent que diu que hi ha hores en què els tramvies van buits i quan és l'hora d'anar plens se'n van a retiro.

—També és veritat això; però cal tenir en compte que si el personal ha acabat la jornada de treball, no pot pas deixar els cotxes a qualsevol del públic.

—I no es podria fer que el personal es rellevés en ple servei i pel camí?

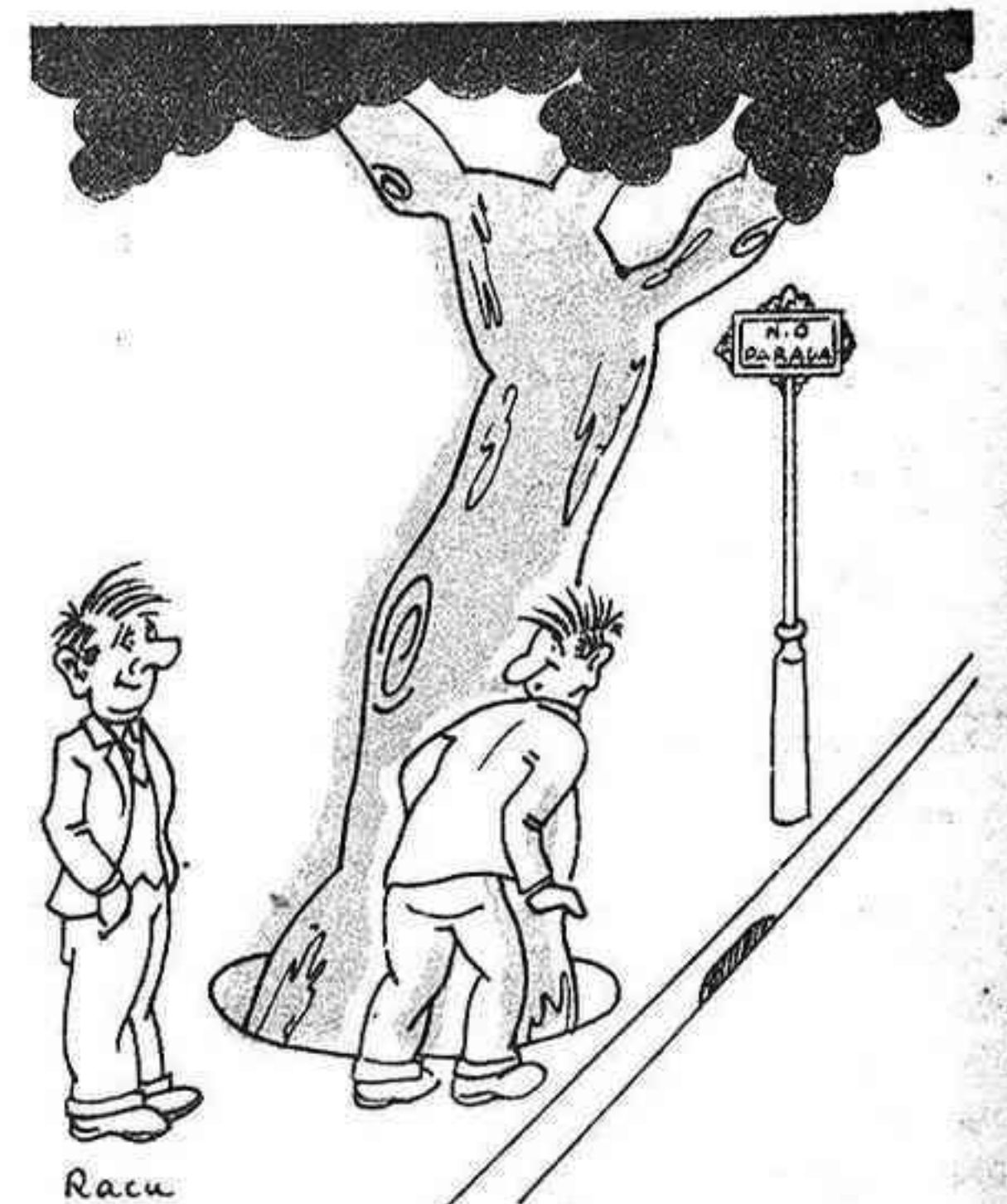
—Ui! Quantes complicacions! Sí que esteu carregats d'orgues! A l'hora d'anar a sopar el públic, també hi ha d'anar el personal de tramvies per estar sopat a l'hora d'anar al teatre el públic i el personal de dia. El millor seria que la gent s'acostumés a anar a dinar o a sopar abans d'anar-hi els tramvies i aprofitant les hores que ara els tramvies van buits. Seria l'única concessió que podríem fer al públic que, amb el seu pes, ens espatlla els cotxes.

—El públic?

—Bé; el públic i les sirenes. Les sirenes els deixen parats i, quan torna el corrent, han d'anar corrent a la cotxera.

—Però, per què els tramvies, sempre que van a la cotxera, hi van a colles? Espereu el tramvia i us en passen sis dels vostres, però tots cap a retiro.

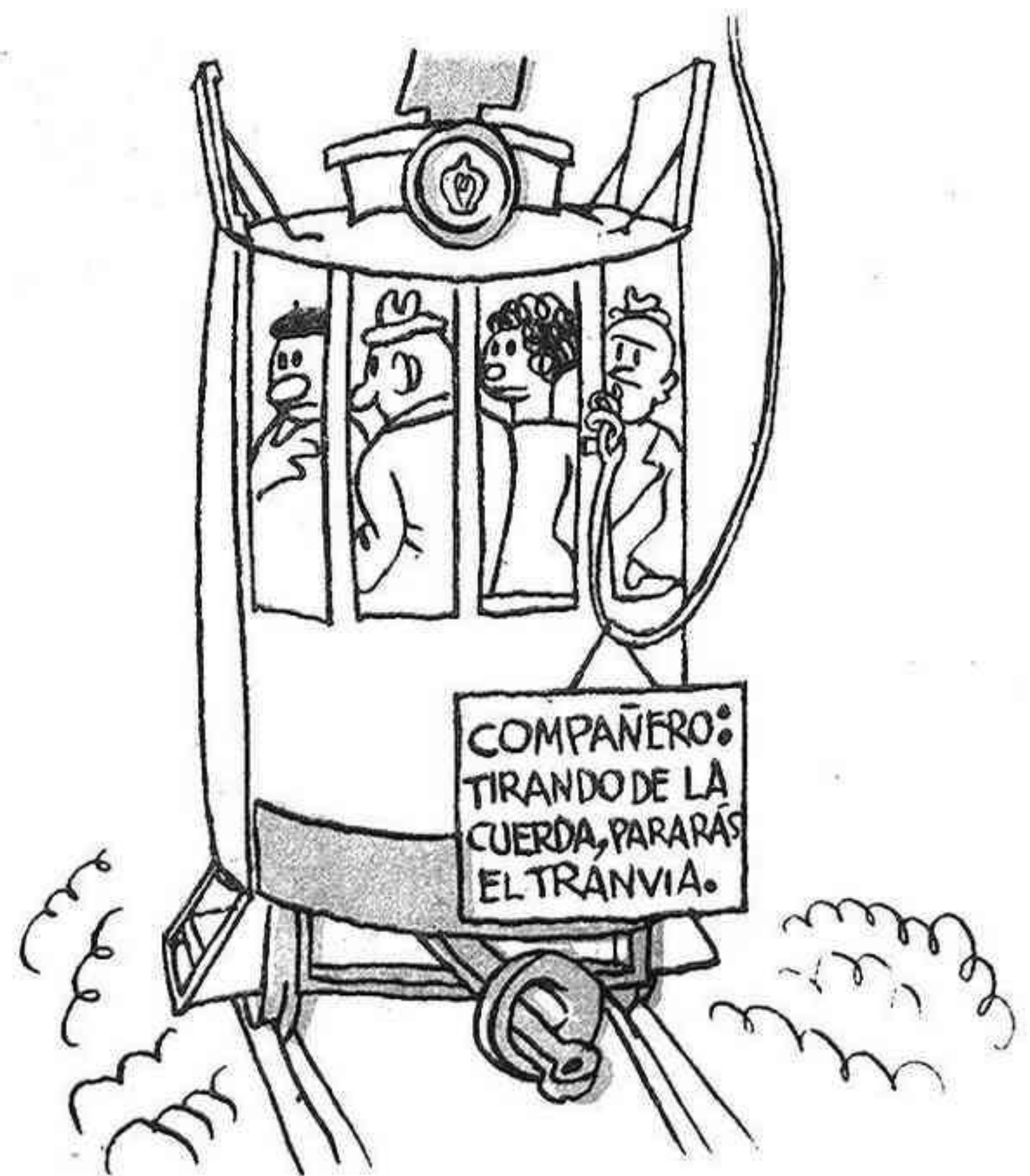
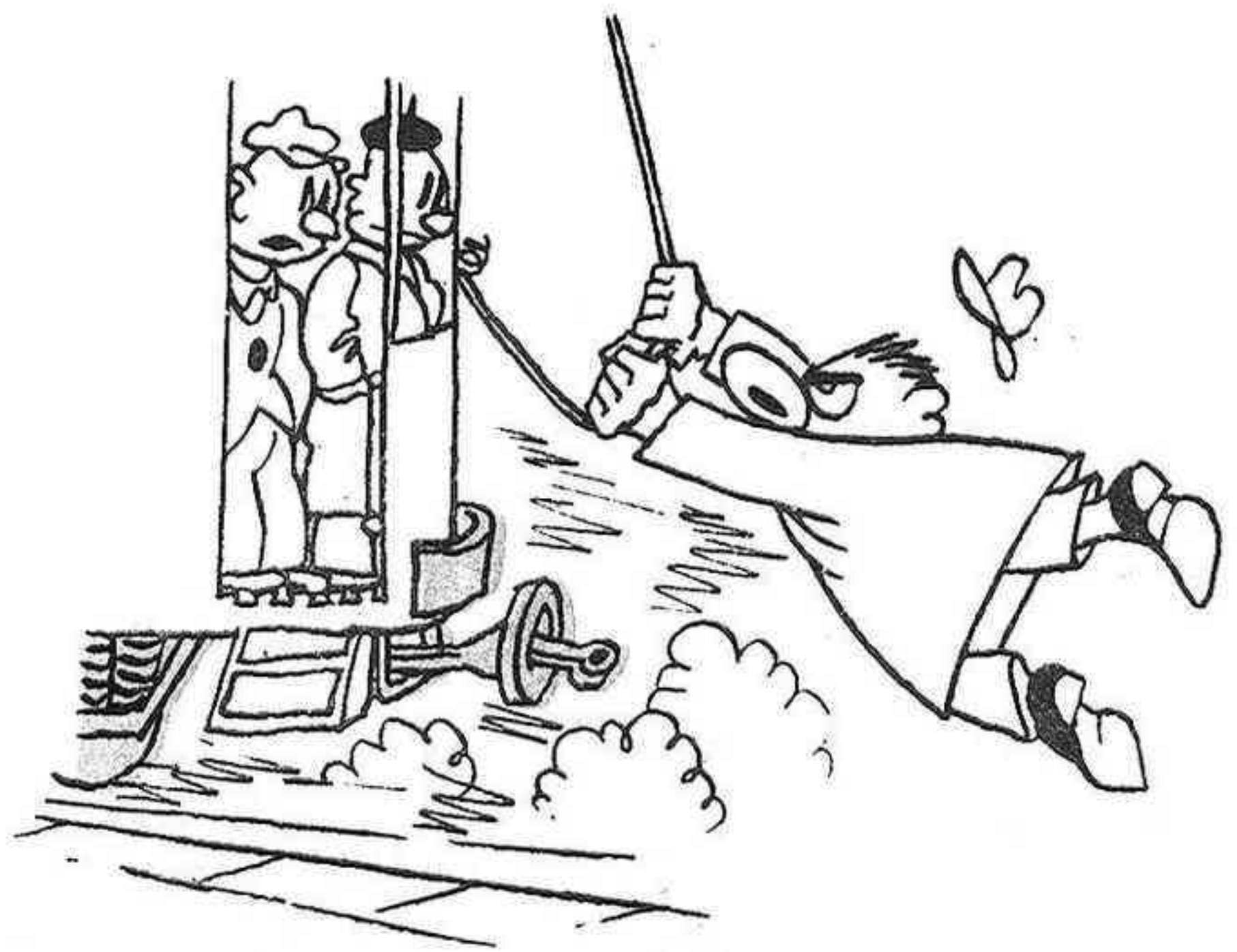
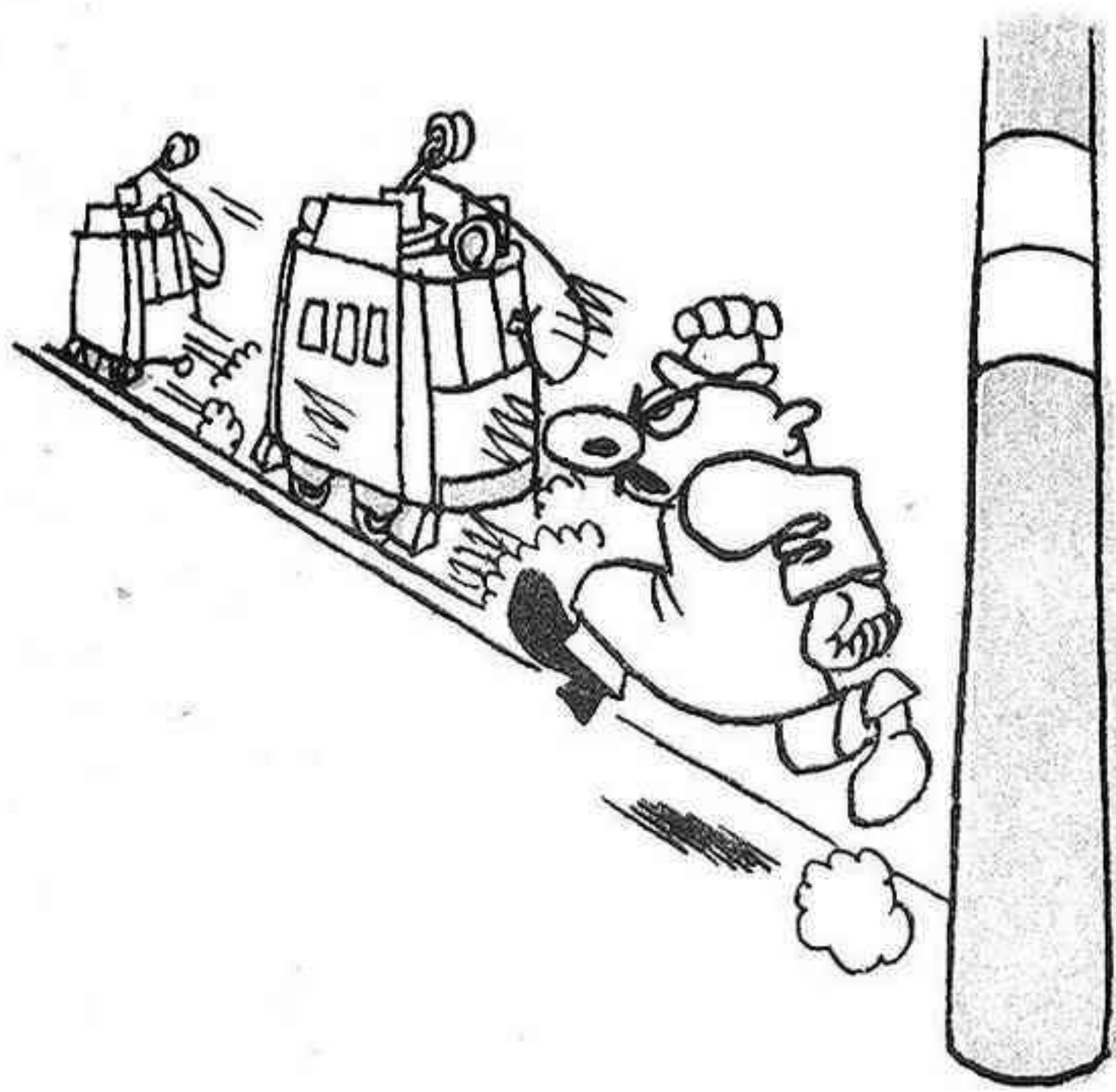
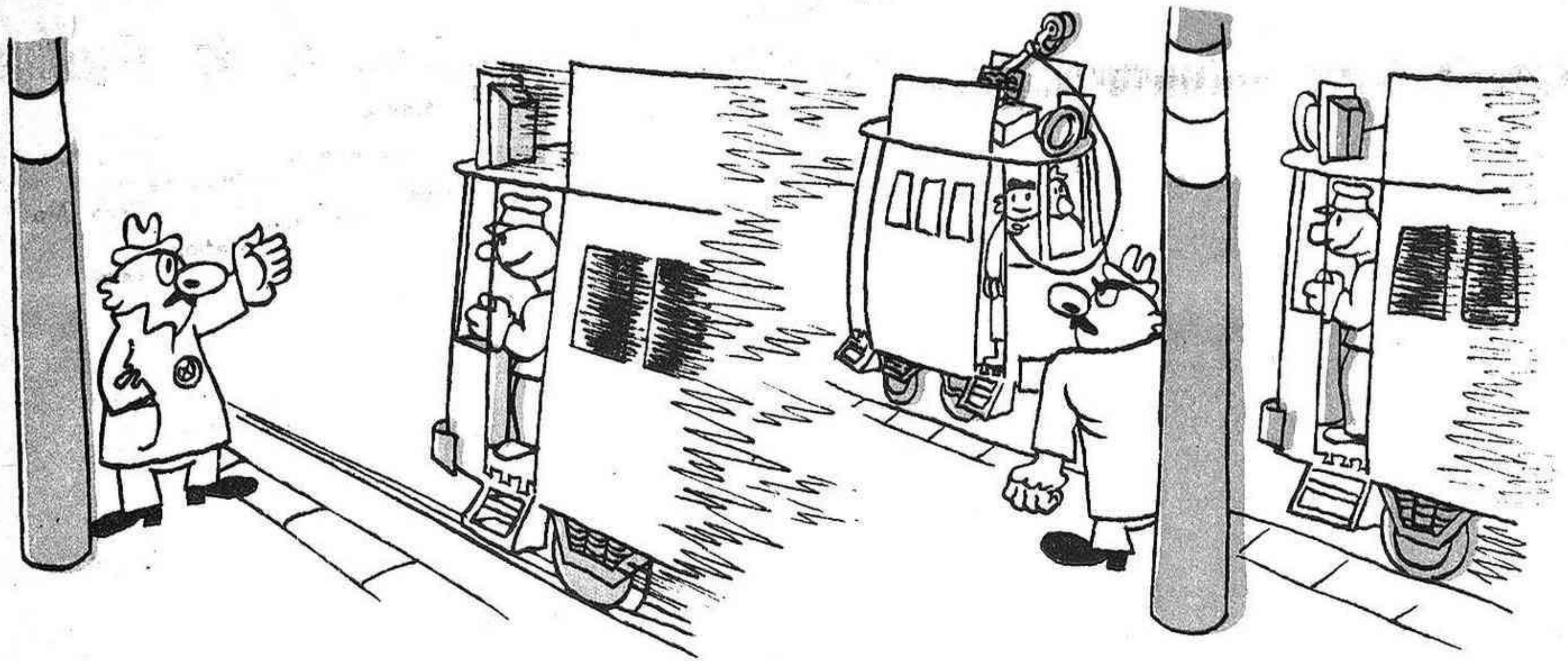
—Es molt fàcil de comprendre. Si us hi fixeu veureu que al teatre o al cinema la gent hi va a colles; doncs els tramvies van a colles a retiro. «On vas?» «A retiro». «Doncs espere'm, que també vinc.» Però d'això no en té la culpa més que el públic. Si la gent deixés tranquils els tramvies, aquests no tindrien necessitat d'aquests trucs. Ara mateix, hem hagut de desviar l'itinerari del 60 per desorientar una mica, i el que hem fet amb aquest ho farem poc a poc amb tots.



—Què fas aquí amagat?

—Xist...! Amaga't, que si et veu l'«autobusero» no parará.





*Rebeca*



## MAI ES TARD QUAN ES RETIRA

## Voluntaris i val... untaris seran trets, a l'ensem, de la circulació

Diuen de Londres que els experts han trobat ja una idea lluminosíssima que sembla que vindrà a aplanar totes les dificultats existents per a la retirada de voluntaris.

Aquesta idea té l'avantatge de no ésser cap idea estrangera del tot al caràcter del país en el qual podria ésser aplicada. Dit d'una forma més planera, la idea que els experts, amb la seva expertesa acostumada, han suggerit, té la seva base en el genuí caràcter espanyol.

Ací es tracta de relacionar la retirada de voluntaris amb una altra retirada que, pel que es veu, és tant o més difícil que la dels voluntaris. Ens referim a la retirada dels «vals», que ja ha estat ordenada una pila de vegades

per tots els organismes oficials de la República, i que per ara ha tingut la mateixa efectivitat que la retirada de voluntaris.

Ara, de cop i volta, els experts londinencs tenen una idea per a retirar «vals» i voluntaris a l'ensem. No és pas que els experts (experts també en callar) l'hagin fet pública. El que passa és que nosaltres l'hem endevinada. I com que el respecte que ens mereix el lector és un respecte que ens obliga a dir-li-ho tot, contràriament a aquella altra mena de respecte que fa que la gent calli, nosaltres, esplèndids, generosos, i per la mòdica quantitat de trenta cèntims, anem a publicar el projecte dels experts.

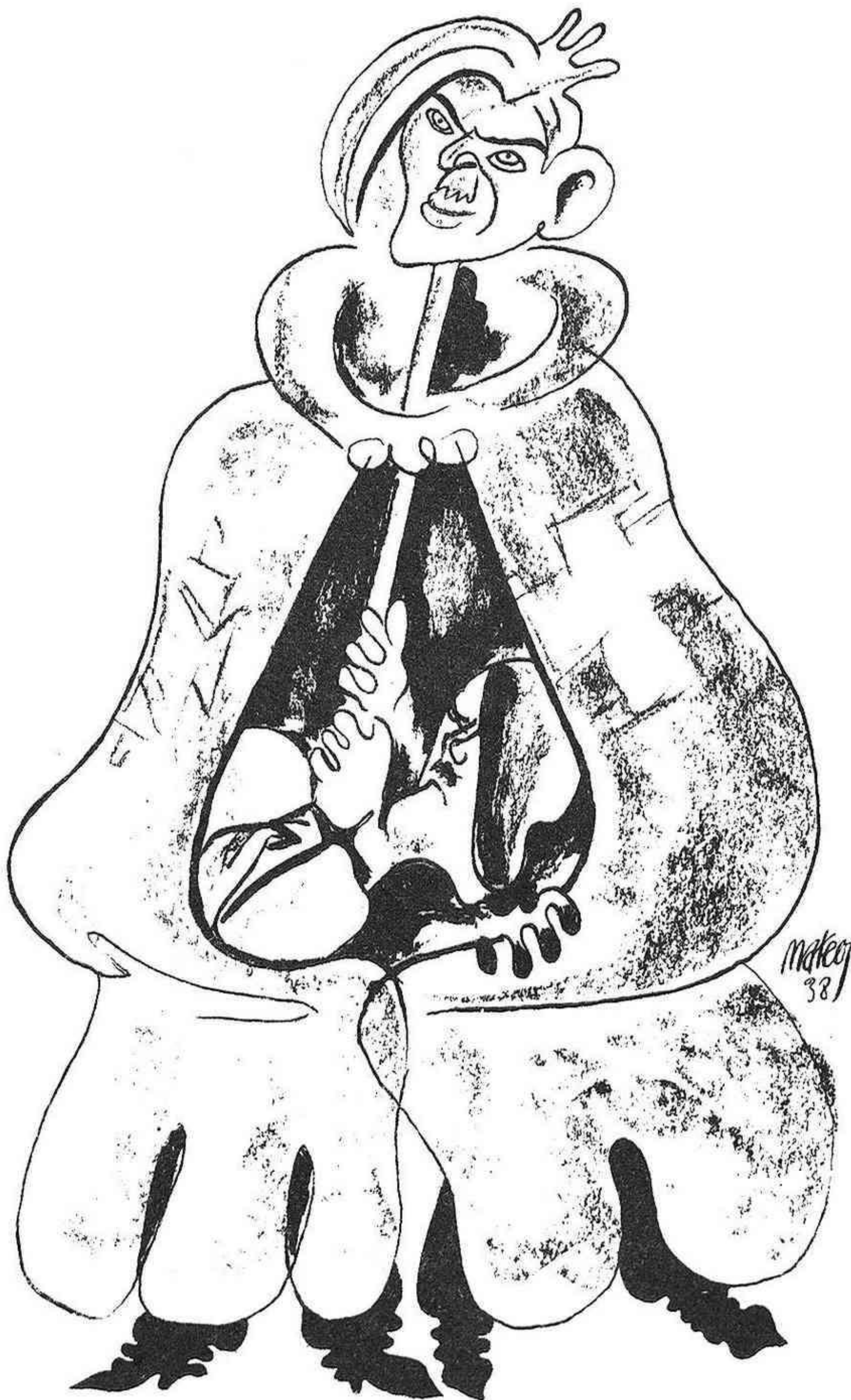
Itàlia i Alemanya, com tothom sap i ningú creu, estan disposades a retirar els voluntaris que han portat a l'Espanya «nacionalista». Ara bé: les dites nacions feixistes no estan disposades a què ningú les estafi, car si les estafaven es trobarien en igualtat de condicions amb els altres països, estafats per elles. I això, l'orgull nazi-feixista no ho pot consentir de cap de les maneres.

Hitler i Mussolini demanen garanties. I com sigui que hom no pot parlar-los del Tribunal de Garanties (qui parla de tribunals als mal-factors?), cal engiponar un procediment per a donar-los les garanties exigides. I ací arribem a allò que proposen els experts. Per cada voluntari que Hitler i Mussolini retirin, la República els donarà un «val». Un voluntari, un «val»; dos voluntaris, dos «vals», etc., etc.

Naturalment que cal valorar els voluntaris i els «vals». Per exemple, no anireu pas a donar un «val» seriós, com per exemple és un «val» d'aquests que us donen i no us prenen els estancs (llegiu un segell de correus), no l'aneu pas a donar per la retirada d'un voluntari italià d'aquells que varen córrer a Guadalajara. No; per un voluntari d'aquests, cal donar un «val» de tramvia, que és un «val» que també corre i que, com l'altre, és un voluntari forçat, car no hi ha altre remei que prendre'l o anar a peu.

D'aquest procediment, veurem l'Espanya faciosa neta de voluntaris i l'Espanya lleial neta de «vals». Tots els «vals» aniran a parar a les mans de Franco, el qual, qui sap si en justa correspondència ens tornarà la calderilla evaporada per qui sap quins conductes tramviaris.

Naturalment, quan diem que nosaltres quedarem nets de «vals», no ens volem referir de cap manera als «vals» que estan en poder dels col·leccionistes. Aquests vals han de restar ací, incorporats al Patrimoni Artístic i Històric del país. Amb el mateix dret, tampoc es pot obligar als col·leccionistes de la banda de Franco, a què es desprenguin de llurs exemplars que figuren en les col·leccions de voluntaris. Hi ha col·leccionista d'aquests que té exemplars molt curiosos de voluntaris. Nosaltres sabem d'un «hidalgo» salamanquí, naturalment molt ric i desenferrat, que en la seva col·lecció de voluntaris adhuc hi té un voluntari espanyol. Es tracta d'un exemplar únic, la troballa del qual ha costat al col·leccionista molts esforços i moltes suors.



CAROL-MIRON DE ROMA... NIA

Portava la capa oberta, per això el vaig conèixer.

## Correu i remeneu

**L'ocell de la cua verda.** — També nosaltres estem desorientats.

**Josep Sans.** — El dibuix és bonic, però l'acudir és fluixet.

**Sipo I-Zita.** — Igual que l'anterior, però tot el contrari.

**Nin Xic núm. 9.** — Molt bé el dibuix i l'acudit, però no és publicable.

**J. Alai.** — Publicarem un.

**F. U.** — Tantu facilitat, però tracteu temes que no són simpàtics a la censura.

**Lluís Lunàrregui.** — Com sempre, vell amic els vostres treballs ens han commogut.

**Age.** — Fa bonic, però ingenu.

**Gat-negre.** — No tornem els originals.

**Kikoff.** — La vostra lletra és il·legible.

**S. A. J.** — L'acudit no és per a nosaltres.









AL VATICA

- I què diu el Sant Pare?
- Diu que si són dolents no aniran al cel.
- Hòstia!

a/loza